

ABONAMENTUL
 Pe un an . 28 Cor.
 Pe un sem. . 14 "
 Pe o lună . 2.40 "
 Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.
 Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA:
 Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
 se primesc la administrație. Multămite publice și Loc deschis costă fiecare șir 20 fileri.
 Manuscripte nu să înapoiază.

Ce e „Tribuna” zilelor noastre?

De Octavian Goga.

IV. Tabu.

Dacă s'ar scula acum din groapă legenda-
 rul căpitan Cook și într'o nouă călătorie de
 explorație s'ar opri pe aceste plaiuri înstrăi-
 nate, — ce bun serviciu ne-ar face! Iscusit,
 cum a fost ursit din botez, minunatul călător ne-ar
 învăța repede limba și ne-ar înțelege degrabă
 păsurile vieții. Firește, că din cele dintâi zile
 ar trimite abonamentul la „Românul” și-ar
 cetii pe nerăsuflute obiectiva operă lămuri-
 toare dela Brașov. Văzând în aceste tipare
 epitetele cari ni-se aruncă, pentru cele câteva
 accente răslețe de critică la adresă comitetu-
 lui național și-a unor persoane scoase la su-
 prafață de frământarea noastră politică, înțele-
 gând răsvrătirea cu care suntem răstigniți în
 numele „disciplinei de partid” și al „solida-
 rității naționale”, — Englezul ar rămănea că-
 teva clipe dus pe gânduri, trăgând rotofoale
 de fum din pipa lui de lemn. În curând însă
 i-s'ar însenina fața și, lovindu-se cu palma
 peste frunte, cum avea obiceiul de câte ori
 făcea o nouă descoperire, ne-ar bate pe umăr:
 „By love! stați băeți, eu am mai întâlnit un-
 deva în pribegiile mele această intoleranță,
 care nu iartă, undeva tare departe în orientul
 miraculos, la o cale bunicică de ecuator, în
 insulele polynesice; decât acolo nu se chiamă
 „disciplină de partid” nici „solidaritate națio-
 nală”, acolo i-au dat un nume mai simplu și
 mai sugestiv, îi zice: **tabu**”.

Pornindu-se la vorbă ineptabilul povestitor,
 ne-ar face o întreagă conferință despre
 dezvoltarea preceptelor morale la popoarele
 primitive. Ne-ar arăta că cu cât purcedem
 mai jos pe treapta evoluției culturale, cu atât
 mai multe și mai riguroase sunt opreliștile,
 cari stângesc libertatea de mișcare și acțiune
 a individului în societate. Astfel ne-ar face
 să înțelegem de grabă și această manifestare
 din cele mai rudimentare a principiului de
 suveranitate sacrosanctă, care în Polynesia e
 cunoscut sub numele *tabu* și care nu se știe cu
 siguranță dacă astăzi în zilele radiului mai
 există.

Tabu se chiamă „opreliștea obicinuită în
 Africa și Polynesia, de a se pronunța numele
 dormitorului”.¹⁾ Această opreliște se poate
 estinde la nevoie asupra ori cărui lucru. „Lu-
 crurile pe cari s'a pus *Tabu* sunt sfinte și nu
 se pot atinge; preoții ori alte persoane sus-
 puse, *tabu*esc după pofta lor orice lucru, pe
 care vor să-l facă nefolositor pe seama altora”²⁾
 Firește, că de favorurile acestei legi se îm-
 părășesc în prima linie șefii triburilor și după
 dânșii, în măsura puterii și bogăției, celelalte
 surori de dignitari. În Polynesia se împart
 aceste legi după rang. „Principele în calitate
 de persoană sfântă e *tabu*. A te atinge de
 dânșul e păcat. A te apropia de capul lui, a
 te plimba măcar într'un etaj deasupra lui, e
 oprit. În acest chip opreliștile numite *Tabu*
 au venit în favorul fruntașilor și bogaților pen-

tru a le ridica puterea, un fel de privilegiu”¹⁾.
 Se înțelege, că norme, care de care mai crude,
 asigurau dănuirea acestor legi. „In Polyne-
 sia era respectarea lor strict impusă și orice
 călcare era pedepsită cu moartea, în afară de
 cazul când făptuitorul avea prieteni foarte pu-
 ternici, cari erau preoți sau fruntași”²⁾.

Nu trebuie să mai spunem, că prin astfel
 de îngrădiri orice evoluție socială era înăbu-
 șită și că aceste seminții, cufundându-se cu
 vremea într'o resemnare fatalistă, erau atinse
 de somnolență și inactivitate. Acest *tabu* era
 negațiunea ori-cărui spirit de inițiativă, prin
 dânșul se striveau în germene ori-ce criterii
 ale unei concepții critice, fără de care mer-
 gerea înainte nu se poate închipui. Societatea
 tânjitoare era condamnată deci la o stagnare
 în care spiritul public nu mai mișca nici o
 undă, ca o apă moartă, fiindcă „influența ac-
 tui *tabu* e totdeauna mecanică”³⁾.

Și-acum, iubite cetitor, să ne luăm rămas
 bun dela căpitanul James Cook închis sub
 glie sub un petec de pământ din insula Owhai,
 să părăsim atmosfera ferbinte a triburilor po-
 lynesice și să ne întoarcem acasă în țara
 noastră și-a căciulilor de oaie. *Tabu, tabu!*
 Nu știi, dacă acolo în umbra desigurilor de
 agave, te mai ții încă lege nenorocită, dacă
 nu te-au prăbușit și pe tine vaporii și electri-
 citatea în cripta adâncă a atâtor prejudecăți
 sociale și credințe deșerte. Atâta știu, că aici
 la noi te întâlnesc pe toate cărările. Opreliș-
 tea de-a spune adevărul întreg asupra situa-
 ției în care ne găsim, porunca implacabilă
 de-a nu cuprinde în raza cercetării anumite
 persoane și lucruri, tendința feroce de-a încă-
 tușa libertatea de gândire, menajarea ipocrită
 a atâtor cuvioase minciuni tradiționale, — nu
 simțiți cum ne leagă și mintea și ochii de-atâta
 vreme?

Tabu, tabu! Ce nu-i *tabu* la noi? Ne mai
 vorbind de multiplul și variatul *tabu* al pro-
 curorilor unguri, ce nu-i *tabu* în largă noastră
 familie de trei milioane? De câte ori nu simți
 indemnul s'o rupi cu mângăierea dulceagă a
 unor convenții mălăiețe, să spui adevărul în
 fața nenumăratelor poticniri ale minții și ale
 bunului simț, câte îți răsăr în cale. Te oprește
 însă inevitabilul *tabu*. Astfel e *tabu* să spui,
 că cutare avocat, care în fața unei adunări de
 țărani varsă lacrimi făcând ne puritanul Dan-
 ton, în zilele de săptămână e tovarăș de „ca-
 labrias” și de sentimente cu soțgăbirăul un-
 gur. Să te păzească Dzeu: fruntașii sânt *tabu*.
Tabu e și discursul cutărui domn din consistor
 și teatrul de diletanți din Hundrubechiu și

concertul reuniunii de muzică și găinile și
 purceii emigrați cu de-a sila din ograda învă-
 țătorilor drept plocon la bucătăria cutărei
 doamne protopopese și pupăturile vre-unui
 arhieru cu Tisza, — toate sânt *tabu*. Și tu,
 dacă te atingi de vre-una din aceste opreliști,
 ești pedepsit aspru, nenorocit călcător de
 legi...

De-o vreme încoace încalte s'a intro-
 dus și în politică această îngrădire. Aici
 marele, sacrosanctul *Tabu* e comitetul națio-
 nal. Te-a împins nenorocul să spui trei vorbe
 oarzene asupra unei atitudini, care și-s'a pă-
 rut nejustificată, ai avut un trecător zîmbet
 problematic în fața discursului șters ori ne-
 muncit al cutărui deputat de-al nostru, ai cri-
 ticat slăbiciunile evidente dela înlăturarea că-
 rora depinde însăș dezvoltarea normală a si-
 tuației, — ei bine, vei fi desființat în numele
 nemilosului *tabu* al „disciplinei de partid” și
 al pretensei „solidarității naționale”. Pe această
 dogmă e întemeiată întreagă revolta unora
 dintre fruntașii noștri împotriva ziarului „Tri-
 buna” care a avut de astădată imprudența să
 se abată din ogașa învechită. Tot pe această
 gamă se brodează și acuzațiile de „tradare”
 ale broșurii dela Brașov. Solidaritatea pretinde
 să amuțească toate accentele de critică, pen-
 truca astfel solidari în binefăcătorul mutism
 să mergem cu pași gigantici înainte.

Ei, nu! Așa ne nămolim, iubitorilor șefi!
 Deschideți largi porțile justei aprecieri, dacă
 vreți să nu ne înecă atmosfera asta prea în-
 cărcată de fum de tămâie al sterpelor și du-
 ioaselor măgălii reciproce. Dați-vă seama, că
 solidaritatea națională și disciplina de partid
 nu pot fi știrbite decât de-o propagandă care
 neagă tezele fundamentale ale partidului. Câtă
 vreme se judecă fapte și persoane, tocmai în
 cadrele acestor credințe, nimeni nu are drep-
 tul să tragă la îndoială cinstea politică a de-
 aproapei. Cel mult se poate supăra pe dân-
 sul, poate să nu-i mai scoată pălăria, ori chiar
 să-l cheme la duel, cu sabia, cu pistoalele, cum îi
 vine mai bine la socoteală, dar să nu țipe
 „tradare națională”, că se face de ris. E un
 lucru elementar, că faptele publice ale unui
 om sânt a se judeca tocmai de tribunalul opi-
 niei publice. Cei cari săvârșesc acest lucru
 ingrât și dificil sânt în viața modernă publi-
 ciștii. Desfăcute de această atribuțiune pe cât
 de legitimă, pe atât de elementară, zierele nu
 mai sânt mijloace de educație națională și ori
 degenerază în simple întreprinderi comer-
 ciale, ori, în cel mai bun caz, aduc un ino-
 cent serviciu informativ.

În loc de blesteme și de vorbe mari, al
 căror înțeles îl tociti degeaba, mai bine slă-
 biți-o cu acest sufocant *tabu*, ce pune stavilă
 unui cinstit criticism/pe care astăzi îl înlo-
 cuiește bombasticul retorism ipocrit. Numai
 în acest chip veți salva adevărata solidaritate
 națională, care nu poate avea decât un sin-
 gur razim: adevărul întreg.

În această ordine de idei, deci, trebuie cinstit
 ziarul „Tribuna”, care cu atâta trudă și
 nobilă îndărătnicie „apără cu orice jertfe li-
 bertatea cuvântului”, — cum spunea atât de
 frumos deunăzi amicul meu Alexandru Vaida.

¹⁾ V. Wundt: *Völkerpsychologie* IV. p. 111 «in Afrika
 und in Polynisien verbreitete Verbot, den Namen des
 Hainers zu nennen».

²⁾ V. Schurtz: *Völkerkunde* p. 231. «Dinge, auf denen
 das Tabu ruht, sind heilig und unverletzlich; Priester u.
 andere bevorzugte Personen vermögen willkürlich jeden
 beliebigen Gegenstand zu tabuieren und damit für andere
 unbenutzbar zu machen».

¹⁾ V. Wundt: *Völkerpsychologie* IV. p. 396. «In Polyne-
 sien sind die Tabugebote nach Rang abgestuft. Der Häupt-
 ling ist als heilige Person tabu. Ihn zu berühren ist
 Frevel. Seinem Kopf zu nahe zu kommen, ja nur in dem
 Stockwerk über seinem Haupte zu gehen, war
 verpönt. Auf diese Weise kamen die Tabugebote den
 Vornehmen und Reichen zustatten, um ihre Macht zu er-
 höhen, ein Privilegium»...

²⁾ V. Dr. Eduard Westermarck: *Entwicklung der Moral-
 begriffe*. I. p. 168. «In Polynisien wurde nach Ellis die
 Innehaltung der Verbote und Gebote des Tabu streng
 erzwungen und jede Uebertretung mit dem Tode bestraft,
 ausser wenn der Täter sehr mächtige Freunde hatte, die
 entweder Priester oder Häuptlinge waren».

³⁾ V. Westermarck: *Entwicklung der Moralbegriffe*:
 I. p. 209.

*Articul
 nu
 personal
 fiindcă
 în noul
 regim
 are drept
 de critică
 și de
 înfrun-
 țare
 și
 compu-
 timent
 este
 un
 lucru
 de
 înfrun-
 țare
 și
 înfrun-
 țare*

*asta da
 nimeni
 nu cere
 din
 stăruie
 de
 că
 nu
 alt
 în
 înfrun-
 țare*

*vorbi-
 te*

*„închipuirea” nu e cazul ca „Tabu” să fie un fel de companie avută între conștientul și
 disciplinarea de partid, și în loc să se fi vorbit „bucureștii” să se aflească seama
 „Or fi venit atâta „Tabu” și cine va avea e o înțelegere vădită de discredita-
 rom. de orice opinie publică cum se lasă neamul omu de lângă de oameni înopabili, facem pe lângă*

Că sunt mulți, cari nu se pot împăca încă cu tendința de a schimba o seamă de dogme învechite, e prea firesc. Sunt anume fapte, cari în plină lumină se simt desagregabil, și sunt anume fapte ale căror proporții, reduse la realitate de o judecată sinceră, pierd binișor din importanța ce li-se atribuie de altfel. E explicabilă deci pe ici pe colo revolta, după cum se pot înțelege și tresăririle unor bătrânețe ruginite împotriva inovațiilor cari trec peste orizontul aprecierii lor. Cu oare-care bunăvoință iertătoare putem scuza chiar și desorientarea cutărui politician din țară, care, confundând noțiunea „solidarității naționale” cu implacabilul tabu al unora din fruntașii noștri, cade de acord cu cei cari strigă „disciplină de partid” și povățuit de o adorabilă naivitate să crezământ tuturor bazaconiilor răspândite de oameni interesați. Cum zic, le înțelegem toate acestea, fiindcă, slavă domnului, cunoaștem atât de bine și tipul gloriosului fruntaș refractar față de critica obiectivă și pe înăcritul moșneag cununat pe vecie cu *u* scurt și pe simpaticul domn dela București, împiegat clasa a doua, ale cărui rapide soluții politice se concentrează când în propunerea de a trece dorobanții Carpații, când în statul de a ne împăca cu Ungurii... Le știm toate acestea și pe lângă cuvenitele emoții le înghițim cu resemnare...

Dar nu înțelegem pe maestrul nostru Caragiale, când într'un articol recent devine apărătorul acelora, cari confundă pielea lor proprie cu „solidaritatea națională” și când ne strigă nouă tabu de câte ori aducem vorba „cătuș de pușin de prestigiul comitetului”... Nu înțelegem și dragostea nețărnută, ce vom păstra totdeauna marelui nostru scriitor, — ori cât de des ne-ar trage de urechi, — dragostea aceasta ne îndeamnă să-i mărturisim, că de astădată îl găsim în contradicție cu una din cele mai înalte însușiri ale nemuritoarei sale opere literare. Ce e Caragiale în literele românești, dacă nu strălucitorul analist al multelor noastre neajunsuri, spiritul îndrăzneț, adeseori crud, care și-a împletit nemurirea din greșurile de aproapele? Acești ochi, neasemănat de limpezi, au pătruns în toate ungherele structurii noastre sociale, căci pentru ei n'a existat niciodată tabu. De aceea, în orice pagină ce ne-a dat, noi găsim moartea unui tabu. Și să mulțumim lui Dumnezeu, că-i așa. Altfel n'ar fi fost immortalizat nici Conul Leonida, nici Cațavencu, „*avocat, prezident fundator al societății enciclopedice-cooperative „Aurora economică română”*”, — nici pururea

viul Zaharia Trahanache „*prezidentul comitetului permanent, comitetului electoral*”, — nici Tache Farfuridi „*avocat, membru al acestor comitete și comiți*”... nici atâtea și atâtea figuri simpatice, ca de pildă compatriotul nostru Marius Chicoș Rostoganu. Toți ar fi rămas acolo în umbra „comitetelor permanente” fără a fi scoși pe arenă, ca să ridă țara de ei și să tragă învățătură... Cu toată supărarea de pe vremuri a onorabililor, lumea românească a răsplătit cu laurii nemuririi pe îndrăznețul iconoclast și noi vom găsi în paginile maestrului tot atâtea prilejuri de îndrumare...

Și-acum, deodată din bun senin, când cu treizeci de ani mai târziu, așa greoi cum suntem noi, nepoții lui Rostoganu, ne apucăm să zugrăvim cu timiditate conturile vre-unuia dintre Cațavencii și Trahanachii dela noi. Dvoastră ne porunciți tabu și-i luați sub aripile ocrotitoare, opunând sborului liber al gândirii, în numele căruia ați bătut la porțile eternității, principiul obedienței mute? Să fie acesta un sentiment de pocăire tardivă, sau poate vă inspiră credința, că lumea asta a noastră e impecabilă și „comitetele” noastre de ordin diferit n'au nici în clin nici în mănecă cu logica lui nenea Trahanache? În acest caz din urmă, noi nu Vă putem da alt răspuns, decât rugămintea cea mai ferbinte, de a schimba Berlinul cu Aradul sau Sibiiul nostru, de-a Vă sălășlui aici între noi două luni de zile, pe urma cărora lumea românească s'ar alege cu o nouă perioadă de înflorire literară a maestrului reintegrat între tipurile lui...

Impliniți-ne, nene lancule, această dorință și coborâți la noi. Vă așteptăm cu casa și cu inima deschisă. Vă așteptăm cu flori și cu glume, cu cântecele noastre ardelenesti și cu adorabila noastră sintaxă! Veniți! Până atunci, însă, Vă rugăm în numele operelor complete ale marelui Caragiale, să nu ne mai strigați tabu și să nu ne mai osândiți, dacă ne dăm cu Stan, nu cu Bran. E destulă pacoste pe capul nostru lapidarea de care ne împărțășim aici acasă, căci zău, nu e o plăcere deosebită, ca pentru fiecare rînd unde ai zugrăvit un neajuns social, să întâlnești zi de zi un domn burzuluiit, care să se uite urît când te vede și să murmure în barbă: la mine s'a gândit mizerabilul ăsta când a scris despre măgarii, cari pășteau pe Vezuv... Suntem pedepsiți îndeajuns așa fel, fiindcă îmi închipuiesc, că nici DVoastră n'ați avea o surpriză din cele mai plăcute, când, trecând pe podul Mogoșoaiei, v'ar tăia calea un domn care iese dela „Cosman”, un domn cu joben, un domn necunos-

cut și fînos: — De ce mi-ați insultat soția în schița „Mici economii” din „Momente”? Degeaba, vă faceți. — nu știu eu? — pe mine m'ați vizat în personajul Iancu Verigopol!... N'ar fi nici o plăcere, nu-i așa, maestre?

În istoria literaturii e un fenomen, cu care ne întâlnim des, ca marile personalități, în ajunul bătrâneții să-și renege trecutul lor literar. Astfel a făcut Gogol, avântatul apărător al ideilor liberale, care în apusul vieții a devenit un bogoslov reacționar aruncându-și în foc romanul „Suflete moarte”. Astfel Tolstoi și câți alții... Să nu fie ispitit cetitorul, care cu drept cuvânt pune numele lui Caragiale alături de marii gânditori ai omenirii, să nu fie ispitit de aceste atitudini și să-i atribuie asemenea slăbiciuni ale bătrâneții...

Ar greși cumplit, fiindcă meșterul nostru e și azi în multe mai tânăr decât noi. În orice caz este atât de tânăr, ca să nu apuce praștia și să ne lovească pe noi, băiețandri nevrednici, cari cu o singură însușire ne putem lăuda: stăruința îndărătnică de-a călca în urmele învățătorului...

Preot român agitator. Din Sătmar primim știrea, că preotul român gr.-cat *Petru Ciordașiu*, a fost pus sub acuză de procuratura din Sătmar, pentru agitație. Până acum nu știm, care este păcatul noului agitator.

Nu-i prost!... Un binevoitor „privitor”, val' cu totul anonim, ne consacră o coloană de oarecare conciliantă în ziarul autorizat. Coloana d-sale, după tonul poruncitor, samănă a notă oficială a comitetului. După-ce ne arată mai întâi oare-care îngăduință, spunând că în dosul diverselor noastre constatări nu se poate ceti altceva decât „muncă de discreditare a comitetului”, se întrebă cu toată gravitatea:

„Este »Tribuna« ziar al partidului național și avere națională? Dacă este — să treacă necondiționat sub controlul întreg al comitetului. Iar dacă »Tribuna« renunță să o facă, ea trebuie să piară...”

Mai întâi, că, pe cum se știe, nu e prost acela, care ar mânca șapte pâni, ci acela care le dă! Și mai puțin, dacă »Tribuna« servește partidul, nu urmează de-aci că acei membrii ai partidului, cari au interesat »Tribuna« și cari o conduc astăzi, ar trebui numai decât să o aducă plocon comitetului! Și zău, n'o putem face nici din motivul, pentru-că acum cunoaștem mania, istorică aproape, a comitetului de a distruge singur toate gazetele oficiale. Vechea »Tribuna« a distrus-o comitetul. Fericita »Lupta« s'a discompus

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”

Cele trei năluci*).

Amurguri, toamne. patimi îngropate
Pe gândul trist cu noaptea s'a lăsat
Și 'n haine lungi năluci într'aripate
Trec prin oglinzi și 'n geamuri par'că bat.

Una eșind din colțu-i de 'ntuneric
Cu glasul ei de umbră cuvânta :
— Nu mă cunoști, sunt visul tău himeric
Ce m'ai uitat? Am fost nădejdea ta!

O alta blând s'apropie de mine
Pe când coboară 'n sufletu-mi căința,
A fulgerat! In zări văd doar ruine...
— Te recunosc, nălucă, ești credința!

Și cea din urmă, albă ca o moartă
Plecând din prag s'a 'ntors... par'că zâmbea
Sunt singur. Plouă Vântul geme'n poartă.
— Nălucă-ai fost și tu iubirea mea!

*) Din volumul care va apărea în curând.

Amor de iarnă.

Malenei.

In trandafirul desfrunzit
O roză palid a 'nflorit ;
E cea din urmă și e poate
Cea mai suavă dintre toate.

O simți că n'are să rămâie
Pe ramu-i prinsă zile 'ntregi.
Octomvre-i rece și-o mângăie
Cu raze stinse și pribegi.

S'ar scutura la cea mai mică
Din adierele de vânt ;
Când o privesc par'că mi-e frică
Să-și ningă floarea pe pământ.

Melancolia bieteii roze
Adesa inima-mu sfâșie ;
Copilă n'o privi. Sărmana
E chiar iubirea mea târzie!

Cincinat Pavelescu.

Primăvară.

— Foiță originală a »Tribunii« —

De Alexandru Ciura.

IV.

Strecoră iarăș libretul în buzunar, știindu-și acum averea la adăpost. Munca lui, munca unei vieți de umilinti și lipsuri, era concentrată acum pe o pagină a libretului. Nu mai trebuia să poarte teamă de nimeni, nu mai avea să-și încuie ușa, de câte ori deschidea lada ferecată... Lada o poate lăsa acum, cu capacul deschis, ziua-noaptea. Bucăfica de hârtie care cuprindea comoara, putea fi ascunsă cu ușurință, ori-unde! În ladă, în dulap, sub pernă, — și trăește liniștit și fără nici un gând.

După masă, simția cum pleoapele i-se apleacă peste ochi, grele ca de plumb. Mirosul amețitor al salcânilor în floare, prea era puternic.

Își amintea de mutra ciudată a servitoarei, când a dat față cu ea.

— Domnul a uitat lada descuiată...

— Da știu...

— Am chemat și pe slujnica din vecini, să vadă și ea câți bani sânt; nu, pe urmă, să fiu eu de vină...

— Bine, bine, du-te!

Servitoarea nu mai zise nimic. Ci ochii ei, cu sticliri de oțel, îl străfulgerară într'o clipă, întrebându-l „Unde-s banii?”

din neglijențele comitetului și prin tovarășia lui Biruț. Cine ne poate garanta, că, având în vedere practica asta gazetărească a unor membri ai comitetului, n'ar avea și ziarul nostru aceeași soartă nenorocită, dacă am asculta de frumoasa invitație!?

Mulțumim! Comitetul are »Românul«; are pe Goldiș, pe Vaida și are destule puteri, adunate, ca să se ocupe de »autorizatul«, până ce-l vor da gata și pe acesta. »Tribuna« le urează succes în această privință, dar îl asigură pe dl »privitor« cu ochelari negri, că »Tribuna« nu-i va face gustul să piară, până când s'o fi împlinit datoria sa multilaterală și până nu va duce la isbândă cauzele largi, cărora s'a consacrat de patru-spre-zece ani încoace.

Românul despre discursul lui Szlezeszku. Iată ce scrie autorizatul dlui Goldiș despre discursul trădătorului:

»Iosif Siegescu guvernamental: Urgitează o legătură științifică mai strânsă a Ungariei cu străinătatea.

Punct. Nici mai mult nici mai puțin. De atunci au trecut trei zile și autorizatul nu a mai revenit. Mă rog, se putea? Doar intrasingentul director, a beut »Bruderschaft« cu amicul său întru...? În ori ce caz nu poate fi vorba aici de trădare.

Două alegeri cu aclamație. Eri au fost alegeri de deputat în Pojon și Szucsány. La Pojon a fost declarat ales, Dr. Tauscher, iar la Szucsány, Dr. M. Láng, amândoi guvernamentali și amândoi cu aclamație.

»Usque ad beneplacitum«. Distinsul nostru maric A. C. Popoviciu ne amenință din nou cu articole, în numărul 110 al autorizatului d-sa își publică o nouă belimbrokiadă spre veselia noastră. Dl Popoviciu nu face însă altceva în articolul acesta, decât reproduce coloane întregi din broșura dlui Vaida. Serie vre-o câteva cuvinte dela d-sa și reproduce cu nemiluita. Mă rog, acum poate scrie cine vrea articole împotriva noastră. Reproduce diu broșura dlui Vaida și ne-a dat gata. Este extrem de simpatică această inteligență comoditate. Înainte, deci domnilor, usque ad beneplacitum, cum ar zice, pe latinește, salvatul nostru amic.

Vacanțele Camerii. De Rusaliile catolice corpurile legiuitoare primesc vacanțe de patru zile. Cea din urmă ședință înainte de sărbători e azi, iar cea dintâi după sărbători se va ținea Miercuri.

Era afâta ahtiare în aceea privire de fiară blâmbândă, încât el se cutremură de spaimă. De unde împrumutase ființa aceasta slugarnică și blândă căutătura aceea de hienă ce seurmă în pământ după stărvuiri? Ce fire sălbatică doarme în fundul sufletului nostru, de nu iese la iveală decât la zguduiri mai mari? E ceva din instinctele străbunilor, cari trăiau în peșteri, în luptă neîntreruptă cu fiarele codrului. Civilizația ne-a dat puțin lustru, ne-a adormit instinctele de sălbătăcire, dar nu le-a nimicit — și ele își înalță capul, de câte ori un val de emoție puternică pătrunde până în adâncuri...

În clipa aceea, dacă servitoarea ar fi îndrăznit să spună o vorbă, ar fi sărit la ea și ar fi gătit-o.

Încuie ușa și se întinse pe canapea, punându-și libretul sub căpătâi.

Și se liniști încetul cu încetul. Înțelegea acum căutătura ciudată a servitoarei; va fi lost și ceva răutate în ea, dar la urma urmei era natural să rămână mirată și să-și dea seama, că el ascunsese banii undeva. Oricât de mult s'ar fi păzit el, servitoarea nu se putea să n'aibă cunoștința de bogăția ce o avea în ladă. Nu va fi știut, de sigur, căfi bani are el acolo, dar știa, fără îndoială, că bani sânt.

Ș-acum de-odată — nimic!

Fin, nu va crede. Va scotoți pretutindeni, va răsturna odaia și, odată când el va dormi liniștit, ea va pune mâna pe libret și va fugi în lume. Ori poate să-l peardă singur, și-l află cine știe cine?

Dela Academia Română.

Discursul de recepție al d-lui N. Iorga. — Adevărata concepție în istorie.

București, 30 Maiu.

În ședința de azi a Academiei Române, d. N. Iorga și-a rostit, în fața membrilor înaltei instituțiuni de cultură și știință și a unui public neobișnuit de numărös, — compus din intelectuali, — discursul său de recepție. A vorbit, în legătură cu activitatea răposatului G. G. Tocilescu, despre concepția nouă, de care trebuie să fie condus istoricul de azi.

O instituțiune ca Academia, a zis d. Iorga, are menirea de a se interesa de tot ce poate contribui la progresul științei în genere. Ca instituțiune națională, ea are datoria de a se interesa în primul rind de progresul științei și culturai românești și a contribui la cunoașterea noastră, a sufletului nostru și a manifestărilor lui în diferite opere.

Aceste manifestări ale sufletului nostru au îmbrăcat în decursul timpurilor diferite forme, grație influenței școalelor, dela cari și-au primit învățării noștri îndemnurile lor. În toate ramurile de știință se observă aceasta. Așa și în Istorie.

Până acum de curînd în Istorie era atot puternică școala romantică, al cărei principal reprezentant la Români a fost Hajdău, pe care l-a urmat Tocilescu. Principiile acestei școale erau: O exagerare fără de margini a calităților bune ale eroilor. Aceștia erau reprezentați ca niste ființe supra-umane, desbrăcate de ori ce patimi sau greșeli omenesti. Pare că ei n'ar fi făcut parte dintr'un neam, și pare că neamul din care făceau parte n'ar fi contribuit cu nimica la faptele mari ale acelor eroi. Luptătorii modești și fără de nume erau ignorați cu totul. Isto-

ricul romantic nu avea în vedere decât pe cel ce triumfa, ca și când meritul ar fi fost numai al lui. Exemplu avem în »Ioan Vodă cel cumplit« al lui Hajdău.

Spre a-și dovedi calitățile lor de savanți, istoricii romantici nu căutau să pătrundă sfârșitul de care au fost determinate anumite fapte, legătura dintre ele și altele similare la alte neamuri, ci se mărgineau la o sumă de citații, pentru fiecare afirmațiune a »istoriei« lor, care în realitate nu era decât o biografie a cutărui erou, sau o înșirare seacă de date. Critica pe care o făceau faptelor istorice, se mărginea de asemenea la fixarea datului istoric, a locului unde s'a petrecut faptul, ceia ce nu mai poate fi admis de istoricul modern.

După noua concepție, toate aceste preompări cad. Eroii nu mai au ei rolul principal în istorie. Nu mai sânt zei fără de păcate și greșeli. Rolul principal îl are poporul, oastea anonimilor, cari sufer și nădăduesc și luptă și îndură toate greutățile. Eroii, adevărații conducători nu sânt decât niște produse ale puterii de viață, ale puterii ascunse ale popoarelor. Ei n'au făcut nimica prin ei și dela ei, ci prin popor, mânați de puterea nevăzută care rezidă în popor. Ca oameni, au fost supuși greșalelor inerente firei omenesti. Faptele mari nu se datosesc numai lor, ci masei din mijlocul căreia au eșit, cu ajutorul căreia s'au ridicat.

Istoria noastră națională nu poate fi deci istoria vieții marilor personalități, ci analiza ideilor de cari poporul românesc a fost călăuzit în decursul veacurilor. Cari au fost acele idei, dela cine le au primit sau moștenit, întru cât au influențat, sau au fost influențate de ideile cari au stăpânit popoarele vecine cu noi, la ce fapte ne-au de-

Sări ca mușcat de șarpe.

Ce prostie făcuse? Cum își putuse el concentra toată averea într'o filă, o bucată de hârtie, pe care o poți pierde și ți-o poate fura ori-cine!

Cobori scările în goană nebună, trecu pe uliți ca un smintit, fără a privi la trecători, și se opri găfâind în antișambra băncii.

Aci se reculese.

Se simția mai la adăpost, știindu-se în apropierea banilor pentru cari muncise o viață întreagă... Erau copiii lui recunoscători, cari aveau să-i înveselească bătrânețele și clipele grele ale morții ce plutea undeva pe aproape, în preajmă-i, ca un vultur uriaș cu aripile întinse.

Când dete față cu directorul, îi veni o idee:

— Domnule director, să vă spun ce mi-s'a întâmplat: am pierdut libretul.

Directorul îl liniști.

— N'are a face; paralele nu le poți ridica decât d-ta singur. Libretul e doar vinculat.

El resuflă mai ușurat.

— Și în caz că mor?

— Banii vor trece conform dispoziției d-tale testamentare. Poți să ne transpui și testamentul, dacă vrei.

Acum se simția pe deplin liniștit: Nu va putea nimeni să s'atingă de comoara lui și el va stăpâni-o și va face cu ea ce va vrea și din fundul gropii.

Se reîntoarse acasă liniștit, schimbă câteva vorbe cu servitoarea, care îl privea cu ochi mirați și neîncrezători, dându-i a înțelege, că

a depus niște parale la bancă și că îi va lăsa și ei ceva să aibă cu ce trăi, după moartea lui.

Bătrâna îngălbini, și se porni pe un plâns cu sughituri:

— Cum vorbește domnu de moarte, ferească Dumnezeu să moară domnu înaintea mea!

O privi mișcat, gândindu-se cu mirare la sticlirea stranie ce licăria înainte cu o oră, în ochii acestei bătrâne neputincioase.

Trecu în camera lui, luă o filă albă de hârtie și scrisese cu litere mari: *testament*.

Sublinie cuvântul, apoi rămase puțin pe gânduri. I-se părea, că literele se mișcă dela locul lor, că trec în sunete și auzia propriul lui glas, exclamând ca dintr'o distanță enormă cuvântul, silabizându-l. Nu era o închipuire numai. Scrisoarea aceasta nu va fi cetită de nimeni decât după moartea lui — și cuvintele vor resuna atunci ca venite din depărtări imense, din fundul gropii, din lumea întunericului și a morții!

El nu va muri!

Glasul lui va fi ascultat și din groapă și lumea va vesti cu dragoste numele lui; gazetele îl vor ridica în slavă...

Un zimbet îi flutură pe buze. Vedeă în gândul lui sumedenia de galbini, cari îl stăpâniseră ca pe un rob viața întreagă. I-se părea că întinerise deodată și, asemenea unui erou din basme, isbise la pământ acest bălaur cu multe capete, ce-i supsesse toată seva vieții. Pusese piciorul pe pieptul acestei hidre. Acum, că era biruitor, va împrăștia cu amân-

terminat aceste idei? Ce rezultat au avut acele fapte pentru noi și pentru cei din jurul nostru, care este legătura dintre ele și istoria universală, locul ce-l ocupă ele în această istorie? De aceste vederi trebuie să se conducă istoricul.

Obiectul acestui fel de istorie este *unitatea suflătoare* a poporului românesc, Așa fiind, dispăre deosebirea ce se face în literatură, politică și în toate manifestările de viață ale poporului românesc. Poporul întreg ia parte la îndeplinirea tuturor actelor mari. Nimic nu este rezervat numai unei părți din acest popor.

Istoricul nu trebuie să izoleze faptele poporului său, de ale altor popoare, cu cari vine în atingere. Ci că dupăcum în istoria națională faptele sunt opera întregului popor, iar nu ale unor indivizi, tot astfel în istoria universală, la diferite schimburi contribuiesc într-o măsură mai mică sau mai mare toate popoarele, umanitatea întreagă.

Intru cât am contribuit noi Români la manifestările de viață ale umanității, o vom înțelege numai atunci când vom înțelege importanța noastră ca depozitari ai culturii și ideilor bizantine și romane. Pentru a se înțelege și cunoaște mai bine aceasta, ar trebui să avem un centru de studii orientale aici la București.

Cu un plan de activitate al viitorilor istorici, conferențiarul își termină conferința în uralele și aplauzele entuziaste ale asistentilor.

Dlui Iorga i-a răspuns dl A. D. Xenopol, aducându-i cele mai strălucite și binemeritate elogii pentru activitatea sa culturală și științifică, pentru cinstea ce o aduce neamului românesc prin opera sa. Căci este cinste mare pentru noi când știm că lumea străină se adresează unui Iorga spre a-i încredința elaborarea studiilor privitoare la orientul european. Dela Cantemir încoace, dl Iorga s'a arătat cel

doă mâni pleava de aur și toți cei lipsiți, cari își vor întinde mâni, nu vor rămânea fără mângâiere.

Aceasta e adevărata fericire, zise el mișcat. Să muncești și să ajuți pe cei lipsiți! Celelalte sânt toate fleacuri ce trec și te lasă plictisit.

Se simțea ca ridicat în văzduh plutind în revărsarea îmbălzamă a mireasmelor.

Scrise apoi: *In numele Tatălui...* și peana îi tremură în mână, ochii i-se turburară. Apoi scrise mai departe, fără întreruperi, ca și când altul i-ar fi dictat să scrie.

Și două lacrimi se scurgeau încet-încet, pe fața lui galbînă, pe care se reflecta o expresie de suprapământeană fericire...

mai strălucit istoric al acestei părți a Europei. În floarea vieții încă, dârsul va duce mai departe, spre mândria noastră, firul cercetărilor începute.

In jurul cărții d-lui Dr. O. Ghibu.

— „Cercetări privitoare la învățământul nostru... —

Fie bine venit dl Ghibu în ogorul nostru. Fie bine venit, căci ne-a adus o leacă de scuturare din amorțeala noastră.

Prin nouitatea ideilor cu cari vine la noi, a trezit în tagma noastră un interes, o febrilitate neobișnuită.

Pretutindeni se comentează cartea d-sale, pretutindeni o febrere, o înviorare, un vânt oarecare de desamortire începe a sufla și prin ogorul nostru. Chiar și numai faptul acesta în sine e un succes real al cărții domnului Ghibu.

Căci tagma noastră e grea de pornit spre ceva nou și poate fi multămit dl Ghibu că i-a succes să aprindă în lumea școlară o leacă de agitație, de interes față de chestiile învățământului și școlii noastre. Eu unul m-aș bucura și mai mult dacă și tagma învățătorilor și-ar spune credințele sale față de ideile ce le propovăduiește dl Ghibu.

Este o boală la noi la Români că, de câte ori ațesează cineva o idee bună, un gând frumos, toți o admirăm zicând „ce idee frumoasă“, „ce bine scrie“ iar a doua sau a treia zi o îngropăm în pământul nepăsării și al uitării. La alte neamuri nu e așa. Acolo de câte ori se ridică vre-un propovăduitor de credințe și idei nouă, se încep discuții serioase asupra lor, se scot săbii din teacă, se apără credințe, și astfel ideia trece mereu prin focul curățitor al criticii, până iese din ea un crez nou de muncă pe care toți îl primesc, pentru că toți au lucrat la desăvârșirea lui.

O așa soartă mi-ar plăcea să aibă și cartea dlui Ghibu. Să nu dăm deci uitării chestiile slevate de dsa ci să stăruim asupra lor. Aducă fiecare prinosul observațiilor și credințelor sale asupra ideilor ce le desfășură dl Ghibu în studiul său, ca astfel cu toții să căutăm a tămădui relele și a face ceva bun și folositor.

Veniți, intrați deci cât mai mulți în o asemenea folositoare discuție.

Fiți siguri, frați colegi, că „Tribuna“, care cu toată ocaziunea manifestă cea mai vădită și călduroasă dragoste față de școala română, în chestii de acestea ori când ne va deschide „biserița ei“ ca să ne spovedim acolo păsurile, năcazurile și credințele noastre.

Vidra-de-sus, Vll 1911.

Iosif Trifa,
Inv. preot.

Inmormântarea generalului Manu.

București, 19 Mer

Miercuri după amiază s'a făcut înmormântarea rămășițelor pământești ale generalului G. Manu.

Serviciul divin a fost oficiat la locul defunctului din calea Victoriei.

După terminarea serviciului divin au avut cuvântări, în care au făcut elogii d-ului tinsului bărbat de Staț, d-nii N. Filipescu, ministru de război, în numele guvernului C. Olănescu, președintele Camerei, în numele Adunării deputaților.

Au mai vorbit d-nii Scondăcescu, generalul Coanda, M. Rahtivan, Saba Ștefanescu și Tache Ionescu.

Impresie adâncă a făcut mai ales asupra cursul d-lui N. Filipescu, pe care îl reproducem aici:

Jalnică adunare,

Acela, înaintea rămășițelor căruia ne pleacă capetele îndurerate, a ocupat cele mai înalte demnități, fie în ierarhia militară, fie în gătoriale civile, dar mai presus de toate, a fost soldat, chiar atunci când nu mai era în rândurile armatei.

El a fost președinte de consiliu și președinte de cameră; a administrat armata și a comandat-o pe câmpul de război. Majestatea sa i-a cinstit serviciile cu colanul ordinului „Virtu militară“, pe care cel dintâi în armata noastră a dobândit-o.

În ostire, el lasă după dânsul urme trainice. Se poate zice că el este întemeietorul armatei noastre și marina îi datorește actuala dezvoltare de Dunăre.

Sub ministerul prezidat de generalul Manu s'au împlinit opere însemnate. El a deservit și reforma sistemului nostru monetar. Să dânsul s'a înfăptuit înamovibilitatea instanțelor superioare ale magistraturii.

Pentru a săvârși această din urmă reformă generalul Manu pricepând că înamovibilitatea funcționarilor nu-i decât un abuz când se face în inamovibilitatea partizanilor, a făcut apel la înaltul spirit de nepărtinire al lui Teodor Rosetti și fostul ministru președinte din 1889 intră ca titular al justiției în cabinetul său.

La rândul său, generalul Manu, șef al guvernului în 1889, intră ca ministru de rezonanță în cabinetul Lascar Catargiu și, după zece zile, se retrage spre a ceda locul dlui Carp să săvârși, prin o jertfă personală, unirea partidelor sale.

Actele sale, prin un amestec de abnegație neșovăitoare și de intransigență adesea plină de asperități, capătă un caracter pilduitor și desvelesc firea militărească.

Astfel, în timpul plebiscitului, după lovitură de stat a lui Vodă-Cuza, colonelul Manu adună voturile ofițerilor și soldaților de sub dâns și apoi, el cel din urmă și singur dintre ofițeri, votează în contra Domnitorului. Iar acel castitate împotriva Soveranului, îi rămâne cel cîntit credincios, când o conspirație, ce căutase să-l ademenească și pe el, răstoarnă pe Vodă-Cuza.

Pe vremea războiului, găsim pe generalul Manu comandant al diviziei a 4-a. După două bătălie dela Plevna, generalul Krüdner îi cere să-i vie în ajutor cu trupele românești din Nicopole, generalul Manu răspunde cu mândrie: „N'am ordine de primit decât de la șeful meu, principele Carol“.

În răspuns dat de acest răspuns, s'au stabilit condițiile de participare ale armatei române la război, în calitatea recunoscută de aliați și principele Carol ia comandamentul suprem al trupelor ruso-române de sub zidurile Plevnei.

Același spirit de mândrie ostășească adaugă o podoabă peste toate demnitățile civile și cari generalul Manu a fost încărcat în viața sa politică.

Dr. B. BASIOTA medic
specialist în morburii femelești.
Cluj-Kolozsvár, Str. Ferenc József No 6.
Consultațiuni între orele 8—10 a. m. 3—5 p. m.

Dentist în Cluj.

NAGY JENŐ

„specialist pentru dinți artificiali fără pod în“

CLUJ-KOLOZSVÁR.

(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)

Pune dinți și cu plățire în rate pelângă garanță de 10 ani.

Dentist în Cluj.

azele gloriei militare pot singure lumina
culmii.

În mijlocul nedeslușirii idealurilor și a sfâr-
șitului lăuntric, armata împlinește unitatea
națională și într-o concentrație năzuin-
tă neamului.

Regatul român, tânăr de abia de trezeci de
ani, nu-i decât o clipă în secolele de chinuri
care s'a împlinit ursita noastră și s'a înter-
minat Statul român independent.

A apăra acest depozit sacru al înaintașilor
noștri, a-i da trăinicia și o măreție ce nu e
decât un vis, aceasta e idealul ce stă-
ruiește sufletul ostașului.

Acest ideal l'a slujit generalul Manu cu în-
siguranțele militare cele mai alese.

El aducea, încă dela 1858, știința militară
pe care o dobândise în corpul cadeților din Prusia
în ofiterul de artilerie din garada prusiană,
de la o nouă îndrumare singurului regiment
de artilerie ce aveam pe atunci.

Dar mai presus, el avea însușirile de caracter
de care nu poate fi un mare căpitan. Ab-
negațiunea, jertfa amorului propriu și a inte-
resului personal, pentru patrie, sânt însușiri
necesare pentru un șef. Fără ele, cel mai
brav va fi în războiu un element de pier-

de aceia, pentru tinerii ofițeri, a căror știință
pentru noi o mândrie și o speranță, bătrân-
veteran poate fi o pildă. Pentru oamenii
tineri el e un model de statornicie și în-
telegere.

Și noi, conservatorii ne fâlim că a fost al-
turi și, cu toții, fără deosebire de partid,
mândrim că am fost contemporanii săi.
Că un reflex al evenimentelor eroice la
odinioară a fost părtaș, se răsfânge asu-
celor mai tineri, cari, văzându-l atât de
brav, pierduseră noțiunea distanțelor.

Sub fulgii de zăpadă a celor 77 de ani, el
verde ca stejarul. Și până pe patul de du-
mănișă sa era tineră și mintea ascuțită.
Împărtășea de dragostea alor săi, el a cerut să
împărtășească cu sfintele taine, a făcut
crucea și a cerut iertare și s'a sfârșit
viața ca soldat și ca creștin.

De aceia, multe îndurate Doamne, chiamă
pe robul tău care în viața pământească
a fost drept și milostiv și, cum zice sfânta
Scriptură de iertare la morți, fă ca sufletul
să se așeze în corturile dreptilor.

Cu discursul dlui Take Ionescu s'a
încheiat seria cuvântărilor.

S'a format apoi cortegiul, în ordi-
nea următoare:

În cap venea un escadron din regi-
mentul de escortă, trăsurile prelaților
și ale preoților, delegațiunile după mo-
dificările defunctului, corul, ofițerii cu de-
corațiunile, carele cu coroanele, afetul
de tun pe care se afla cosciugul,
membrii familiei, ofițerii trăsurile fa-
miliei, trăsura regală, celelalte trăsuri,
fanfara și trupele.

Pe tot parcursul, pe ambele tro-
toare ale căiei Victoriei, o mulțime
imensă, mii și zeci de mii de oameni
priveau în tăcere, cu capetele desco-
operite, trecerea impunătorului cortegiu.
Balcoanele și ferestrele caselor erau
pe neașemenea înțesate de lume. Felina-
tele după tot parcursul erau cernite;
la cele mai multe cluburi din calea
Victoriei flăcăii drapele negre.

Când a trecut cortegiul, în dreptul
palatului regal, regele s'a ivit în dosul
unei ferestre dela etagiul I. al aripei
stângi a palatului și a privit câteva
minute. Suveranul era vădit mișcat.

La cimitirul Bellu, în clipa când ră-
mășițele pământești ale regretatului
erau coborâte în mormânt, s'au tras
salve de tun, de cătră două baterii din
regimentul 10 artilerie, în vreme ce
trupele dădeau onorul.

Ceremonia a luat sfârșit la orele 6
și jumătate seara.

Alegere de protopop în Beiuș.

Beiuș, 31 Maiu.

Marți, în 30 Maiu, s'a ținut alegerea de
protopop pentru tractul Beiuș, unul dintre cele
mai însemnate protopopiate de sub Consi-
storul gr. or. român de Oradea-mare. De când
a devenit vacant acest protopopiat, a trebuit
să îndurăm multe decepțiuni. Vaza bisericeii
și-a conducătorilor ei a scăzut în mod simțitor.
De doi ani de zile și mai bine preoțimea
n'a ținut măcar o conferință pastorală sau ca-
tichetică, unde să aibă prilej să desvolte idei
pentru o acțiune bisericească comună. Invăță-
torimea noastră a fost lăsată în voia întâm-
plării și așa în aceste zile de tranziție grea,
conducătorii dela sate neavând dela cine să
primească un gest de mângâiere, o vorbă cu-
minte, spusă la locul ei, un imbold pentru o
muncă mai sistematică, ne trezirăm cu școa-
lele înjumătățite și cu chestiile culturale și po-
litice — la dezastru.

Dar timpurile de acum pretindeau preme-
nirea pe toate terenele. Ea însă nu s'a putut
face, căci ne lipsea busola conducătoare.

Despre toate acestea sinodul electoral își
dădea bine seama și a căutat să se grupeze
în jurul unei persoane, care să ne reprezinte
interesele în mod satisfăcător.

Alegerii i-a premedat slujba dumnezeiască și
chemarea Duhului sfânt, săvârșită de dl comi-
sar consistorial Andrei Horvat, preoții Ioan
Pinter, Remetea și Petru E. Papp, din Pocola.
La priceasnă dl comisar a ținut o cuvântare
scurtă vorbind despre iubirea creștinească și
la actul însemnat, ce-l va îndeplini sinodul
electoral.

După sfânta slujbă o comisie de cinci în-
vită pe dl comisar în biserică, ca să facă ale-
gerea. Membrii sinodului s'au prezentat a-
proape în număr complet, dar comisia veri-
ficătoare pentru membrii ad-hoc, pentru de-
fecte de formă a nimicit mai multe mandate.

Biroul se compune, fiind notar ad hoc de
Ivan Roșu, inv. în Beiuș, iar bărbați de în-
credere dnii dr. Gavriil Cosma, dr. Constan-
tin Popoviciu și Vasile Papp, protopop eme-
rit. Candidați sunt patru: dr. Sebastian Stanca,
paroh în Sebeșul săsesc, dr. Victor Fildan, ac-
tualul administrator, Ioan Papp, preot militar
în Budapesta și Florian Roxin, paroh în Li-
pova.

Se începe votarea, ea decurge în ordine
deși alegătorii erau foarte agitați. Au votat
58 de alegători și numărându-se ședulele
aruncate în urmă, s'au găsit 59.

O revoltă și o deprimare cuprinsese pe cei
mai mulți alegători. Câțiva s'au și depărtat în
urma acesteia dela actul de votare.

Ședulele se nimicesc, și se purcede la o
nouă votare.

Votează 55 și'n urmă se află tot atâtea șe-
dule.

Făcându-se scrutiniul, se constată că pentru
Ioan Papp, s'au dat 29 voturi, pentru Dr.
Victor Fildan, 14, pentru Florian Roxin 9,
3 bile au fost albe.

Veneratul Conzistor este deci în plăcuta
poziție să confirme de protopop pe unul din-
tre cei mai vrednici fii ai tractului, care a și
întrunit majoritatea voturilor. Să știe că dl
Ioan Papp, a fost pentru merite decorat din
partea Majestății Sale, iar Prea S. Sa Dl Epis-
cop l'a învrednicit cu brâu roșu. *Senin.*

Scrisori din București.

*Conflictul bisericesc. — Episcopul de Roman
dat judecății. — Convorbire cu părintele Șer-
boianu. — Viitoarea conferință a d-lui Iorga.*

București, 19 Maiu.

Conflictul ivit în sânul bisericeii pare a fi pe
sfârșite. Opinia publică, îngrijorată de simpto-
mele manifestate până acuma, cere să se facă
lumină. Avem pe deoparte o serie de grave acu-
zațiuni în contra Mitropolitului Primat, acuzațiuni
din cauza cărora câțiva preoți, cari le au formu-
lat, au fost catenisiți. Aceștia însă nu au încetat
nici după măsura drastică luată față de dânsii,
ci, înființând foaia »România Creștină« au con-
tinuat atacurile. Celor trei preoți răsvrățiți li-s'au
adăogat alți, între cari predicatorul dela Metro-
polie, tânărul monah Calinic Șerboianu, care a
cerut ca și el să fie judecat la fel cu preoții ca-
teriziți.

Am avut o convorbire cu părintele Șerboianu,
cara mi-a declarat că situația bisericeii este mult
mai gravă decât s'ar părea.

— Nu sunt eu chemat să judec, dară cele ce
se pun în contul mai marilor mei sunt adevă-
rate. Am însă, ca servitor al bisericeii, dreptul să
cer, ca, pentru liniștea sufletului meu și a altora
ca mine să se facă lumină. În acest senz am
adresat o scrisoare sf. Sinod.

— Nu credeți că în tot conflictul acesta ar
avea vre un rol propagandist străini? Cel puțin
în unele ziare s'a scris că mână străină lucrează
aici. Despre Episcopul de Roman, care stă în
fruntea acestei mișcări s'a zis c'ar fi o unealtă a
unor bărbați politici.

— Acestea sunt numai păreri. Episcopul de
Roman este sincer. Poate e prea sincer, prea
ține la canoane, deși legea în contra căreia s'a
judecat cu atâta hotărâre, nu se referă la dogme,
ci mai ales la chestii de administrație biseri-
cească. Dar în fine nu-i poate face nimenea cap
de acuzație din atitudinea lui. El cere să fie ju-
decat și condamnat în cazul când i-se va do-
vedi vinovăția. Toți am cerut ca Sinodul să se
pronunțe în acelaș timp în chestia acuzațiunilor,
cari se aduc Mitropolitului Primat.

În ședința de ieri, Sf. Sinod a hotărât să ju-
duce pe Episcopul de Roman. Opinia publică
așteaptă cu multă nerăbdare pronunțarea sentin-
ței, dela care depinde restabilirea liniștei așa de
mult dorite în biserică. Sentința se va pronunța
probabil azi.

În ce privește atitudinea guvernului față de
acest conflict, iată comunicatul ziarelor guver-
namentale.

»Ați Sf. Sinod ține o nouă ședință.

»Se știe că guvernul actual este ferm hotărât
să termine scandalul bisericesc, care a fost pro-
vocat de guvernul trecut, printr-o legiferare în
biserică anticanonică și antidogmatică.

»Actualul ministru al cultelor și instrucțiunii
publice consecvent cu cele ce a susținut ca se-
nator în opoziție, a și cerut, chiar din prima șe-
dință a Sf. Sinod, ca să se aleagă o comisiune,
pentru reformarea legii, în părțile ei antican-
onice.

»Suntem informați că unii din membrii Sf. Si-
nod ar fi manifestat părerea ca să se elucideze
și chestia personală dintre I. P. S. Mitropolitul
Primat și P. S. Sa Episcopul de Roman în con-
secință s'ar fi dorit suspendarea Chiriarhului de
Roman.

»Ori se știe că actualul ministru al instrucției
este un distins jurisconsult și valoros apărător
al legilor și prin urmare, socotim, că nu va per-
mite nici o procedare care să treacă și să calce
nici cele mai elementare principii și reguli de
drept.

»Credem a ști că în fața actualului guvern
persoanele nu joacă nici un rol și că nu se
țineste decât dreptatea, care se va da cui se va
cuveni.

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute
mobila de Székely și Réti fabricanți de Marosvásárhely
lipsă la: Székely și Réti mobile în Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă
= plătire în rate lunare fără nici o urcare
de preț. — — —

= Mare asortiment în trusouri pentru mirese. =
La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat

»In acest scop și în acest chip, numai guvernul ține ca Sf. Sinod să se pronunțe și din hotărârile acestui înalt Corp, actualul ministru al cultelor va trage concluziunile legale și echitabile, pentru restabilirea păcii în biserică și aducerea liniștii în sufletele credincioșilor.»

Discursul pronunțat de dl Duiliu Zamfirescu în ședința de Vineri a Academiei române a produs o vie nemulțumire în toate cercurile literare. Presa a condamnat ieșirea aceasta bruscă și introducerea discuțiilor personale la Academie. Mai ales felul brutal, în care fostul elev al lui Macedonski a atacat pe unii scriitori cari nu vor să știe de pretențiile așa zișilor aristocrați, a căror mentalitate este mai jos decât a celui din urmă paria, a fost desaprobat. Toate cercurile literare impută dlui Zamfirescu reaua credință, de care a fost condus, ocolirea cu bună știință a adevărului.

Academicianul român trebuia să știe că întreaga opera lui Ibsen, a lui Dickens și Björnson este scrisă în stil »poporanist«, este inspirată din vervile mari ale poporului, din mijlocul căruia s'au ridicat acei scriitori. Și trebuia să țină cont de influența ce au avut-o asupra lumii literare scrierile aceluia. Intrucât privește atacurile triviale la adresa »sasului« Agârbiceanu, aceste atacuri sânt considerate ca cel mai dureros certificat de paupertate intelectuală a celui ce le-a vorbit. Vorbind despre aceste atacuri cu un tânăr scriitor, acesta observa:

E ceva rușinos, ce numai la noi se poate întâlni. E răutățea ciocoiului care se manifestează când este vorba de aceia, cari întrupează năzuințele masei mari a poporului, cari luptă pentru realizarea visului de libertate și de lumină al celor mulți și buni, cari prin munca lor răsfăță lenea tuturor înfumuraților. Cine și-ar putea închidii în academia franceză s'ar putea găsi un membru care să vină și să-latace pe Mistral, care scrie în dialect, așa cum l'a atacat dl Duiliu Zamfirescu pe Agârbiceanu? Dar ar trebui să nu mai dea nici odată ochii cu oamenii, în fața cărora ar rosti asemenea cuvinte la adresa marelui poet.

După cum se știe, aceia care au dus la triumf curentul național în literatură, este dl N. Iorga, căruia publicul i-a făcut ovații atâtea de entuziaste cu ocazia discursului său de recepție. Indirect, cele spuse de dl Zamfirescu aveau menirea să lovească și în vederile dlui Iorga, care, apreciază pe Agârbiceanu.

În ședința de Marți a Academiei, dl Iorga va arăta care este rostul literaturii și al scriitorilor în viața popoarelor, spulberând afirmațiunile dlui Zamfirescu. Va arăta rătăcirea aceluia cari au aceleași păreri ca și pesimistul dela Soleni. În cercurile literare se așteaptă cu mult intens conferința dlui Iorga.

Coresp.

Povestiri de femei.

Biblioteca unei femei moderne.

Am văzut una model, acum de curînd în casa unei femei elegante. Adică într'un cochecet colț al unei hale, ce era salon, sufragerie și odaie de primire, între un mic birou, și o masă cu de-ale lucrului de mână, îndărătul unui aranjament de plante odihnea o etajeră de bambu și pe ea biblioteca. Douăsprezece cărți. Ce credeți? Sonete? Ași, amica mea socotește, că o pălărie șic, face cât șapte-zeci și nouă de sonete de ale lui Eminescu, a cărei preț de altfel și atinge acum cifra unui peisagiu grigorescian. Cu toate astea, între un suris plin de finețe și o privire semeată, grațioasă elegantă mă asigură că n'au răftulețele acelea delicate, era instalat întreg arsenalul apărător al menajului, în care sta ascuns tot armamentul ei de femei, gata să reziste la lupta grea a vremurilor de azi. Mă apropiu și citește pe legătura albastră, în piele de vițel, strălucitoarele litere aurite: »Ca să-ți ții casa bine«, — »Ca să cunoști bine usagiile lumii«, — »Ca să te știi îmbrăca bine«, — »Ca să te știi purta bine«, — »Ca să-ți crește copiii bine«, — »Ca să mănânci bine«, — »Ca să știi face sporturile«, — »Ca să știi lucra bine acasă«, — »Ca să-ți poți cunoaște bine drepturile«, — »Ca

să te știi bine iniția în Arte«, — »Ca să fii frumoasă« și pe cel din urmă volum mai citește »Ca să-ți poți câștiga bine existența«. Ah, încântătoare mea amică, dar ești fenomenală și mă întorc s'o felicitez. Va să zică aci stă tot secretul perfecțiunii tale de femei modernă.

Dar, o mică observație ca chestie de gust, vezi o așa-comoară, o operă de așa importanță nu-și are locul aci. Fiind-că în definitiv, asta e sufletul, adică nu, toată mașinăria care conduce bunul mers al căsniciei voastre repute. Și pentru asta ar trebui ceva special, nu zic o cameră de turbine, ca la calorifer, măcar că se vede, asta e și căldura și lumina, adică mai bine zis motorul conducător al casei voastre; dar cel puțin o »Tanagra«, cea mai nouă invenție dela Paris, ingenioasă vitrină de cristal în care se expun, în marele saline, bronzurile și porțelanurile de înaltă valoare.

Unde a ajuns cultura! Ce progres! Ești stângace? Dai fuga, iei cărțuța din raft și mănânci rîndurile. Teorii digestive, lesne de asimilat. American. Așezi bobinul pe sul icipi, și colo iese rochia în picioare, țesută și cusută gata. Alergi și deschizi cartea, lemn, și când o închizi, ieși plină cu duhul celor mai ireproșabile manierei. Adorabil! Mă uitam când la prietenă, când la mica și prețioasă bibliotecă și rideam cu poftă de serioșitatea cu care mi deslușea ea temeinicia operei acesteia, când deodată dau busna pe ușe doi copii încerați de păr, sbierînd cât îi ținea gura, în ciuda guvernantei care într'o ultimă sfortare se silise să-i oprească afară.

În primul moment al asaltului aceluia neașteptat, neapărat, am alergat la o armă și fuga ca și cum ași fi întors un șurub al unei mașini ce ar fi luat'o rasna, pui mîna în arsenalul prietenei și aleg cel mai potrivit instrument, volumul al cincilea: »Ca să-ți știi crește bine copiii«. Amica mea ca ori-ce femei modernă ce se respectă, vă puteți lesne închidii, a avut o ușoară crîsă de nervi, cam așa ceva, ca leșinul unei cucoane vanitoase, care s'a răsturnat tam nesam în loja unui teatru, fiind-că și văzuse prietena într'o toaletă la fel cu a ei.

Sfârșitul atacului a fost o compresie, sărutări și două prăjituri.

Și eu am plecat, măgulind în minte, rostul bibliotecelor din casele mari ale femeilor moderne. Văzusem acolo numai o pagină din voluminoasa revistă cu ilustrații caricaturiste, satirizînd aceste coduri banale, de educație, cu liste ca de bucate.

Am mai văzut eu interioruri de femei, parfumate și stilizate după indiciile codurilor acestora, cu cele din urmă volume literare deschise și risipite pe fotolii și canapele. Cumpărate de formă, deschise și chiar citite de formă, nu de dragul adevăratei educații sufletești. Și când te gîndești că amica mea gonea în pod vrafurile de cărți necitite, arunca în praș și amesteca în gunoii mîrgăritarele picurate din sufletele atîtor minți suverane, alergînd să lege în piele de vițel, o colecție pentru lustruirea superficială a formelor numai pentru că presidenta unei asociații de femei, o ducesă dela Paris o recomandase femeilor moderne.

În zadar sunt toate formele, amica mea elegantă, ele nu au nici odată destulă autoritate, ca să poată ascunde lipsa de ceia ce e esențial: inteligența și simțirea aleasă. Numai astea clasează în mod hotărît.

Tot de geaba, osteneala și bătaia de cap, a întregii tale reprezentatii casnice, cu mese înflorite cu sosuri complicate, cu copii gătiți, cu casa împodobită, cu servitori bine crescuți, dacă îndărătul succeselor tale de femei sportivă, elegantă și plină cu spiritul ales din manuale, izbucnește când cu gândul nu gîndești, toată miseria unei lipse de adevărate bune educații. Codurile tale legate în piele de vițel au uitat să-ți spue: că servitorilor nu e frumos să le tragi dela gură, ca să-ți împlinești bugetul economiilor pentru toatete, — că copiii trebuie crescuți în dragoste curată, unul către altul și că pe bărbatul tău contrariat și supărat să-l mîngâi și atunci, când nervii tăi iritați că-ți a stricat bucătarul înghețata, te face să-i bați din picior și să-i arunci complimentul, »urs« care și păstrează fețele bune pentru alte părți.

Ce folos de toate preceptele cărților tale, dacă din somptuositatea casei tale, afară de invidioasele care-ți poartă ciuda soartei ce-ți oferă mijloacele de a te ridica deasupra lor, nimeni nu-ți pășeste pragul cu mulțumirea de a putea duce în sufletul puțin senin, din cadrul tău înflorit, unde s'ar părea că zămbetele și manierele tale alese ar vrea să spună ceva despre o ființă bogată în toate.

Și materia discuțiilor tale vai! nu e decât de resortul aceluia cari, ca și tine, își pot permite luxul de a se interesa ca chestie de modernism despre cum ai putea face »Ca să-ți poți câștiga bine existența«.

Nu e surprinzător, că mentalitatea ta învăluită în aburii parfumați ai atmosferei împaradate în care trăiești, nu ar fi în stare să se înalțe, ca să priceapă, o oare-care mamă, care dupe ce a vorbit ziua întregă după toate datoriile-i casnice, la miezul nopții, legănându-și al cincilea copil, își purta ochii neobosiți,

savurînd »Liniștea« lui Delavrancea poate, pentru două-zece oară. Ai caterisi-o pur și simplu în lumea celor fantastici, deși neorientată de coduri savante sufletul ei alimentat cu altă hrană, o poartă cu mîna frumoasă siguranță, chiar și în ceia ce poate atinge de femei modernă.

Sultănică.

Mangra Vorbește...

Budapesta, 2 Iunie

Ședința de azi ne-a rezervat nouă Românilor o tristă senzație: a vorbit faimosul trădător dela Oradea-mare, Mangra Vazul. Dacă ar mai fi putut să existe vre-un naiv, care să se amăgească cu speranța, că nenorocitul vicar e jertfa unui pas greșit, făcut în bună credință, citind acum cuvîntarea de un cinism și de-o frivolitate politică atît de fără seamăn a călugărului transfug, își va întoarce cu oroare fața dela pilda unei devalvări atît de rușinoase pentru neamul nostru.

Intr'adevăr, cuvîntarea irodului din Grosvardein, întrece prin cinismul și toate paginile noastre de rușine politice din trecut, întrece pînă și îngărmările slugarnice ale lui Szegesku. Dar să lăsăm, deocamdată, să urmeze la vale un scurt resumat al acestei cuvîntări, pe care o primim abia către încheierea ziarului nostru. Promitem să revenim asupra ei, precum și a celei comise de Szegesku zilele trecute. Acum mai amintim numai că cuvîntarea vicarului transfug și-a găsit ecoul cel mai nemerit, căci a fost subliniată, numaidecât, de către cea mai frivolă creatură a parlamentarismului unguresc, de către Polonyi Géza, al doilea erou al ședinței de azi. Ansamblul a fost deci pe cât de bizar pe-atît de caracteristic.

Mangra a fost cel dintîi orator al ședinței de azi. La începutul cuvîntării sale a arătat motivele pentru cari a intrat între mameluți. Firește, a retăcut motivul adevărat: căruța de mitropolit. A spus apoi că comitetul național nu e indrituit să ia conducerea poporului românesc. Aceasta a susținut-o în teză generală. Conducătorii firești ai Românilor sînt arhierii și preoșimea, pentru că aceștia sînt aleși prin voturile tuturor păturilor sociale, deci ale poporului întreg. Partidul național românesc nu mai există azi, după ce el fusese desființat printr'o ordonanță ministerială încă la 1894.

Dorește ca pacea între Români și Unguri să se instăpânească cît mai curînd, Români se vor putea desvolta culturalicește și în cadrele națiunii ungurești. Legea din 1868 le încuviințează acest drept, dar numai ca unii membri ai iudivizibilei națiuni politice ungare (probabil să fi înțeles »ungurești«. N. Trad.) Orice »naționalitate« poate să-și deprindă liberă drepturile limbei, nu însă în paguba limbii de stat. »Naționalitățile« au o autonomie bisericească garantată. În vremile vechi Români și Unguri se sprijineau împreună, așa va trebui să fie și în viitor. Dumitru Sturdza a arătat deja că în fața primejdiei ruse, Români și Unguri sînt avî-

Fiți cu atenție la firmă! **GYULAY KÁROLY**

Atelier de fotografii artistice,
— — **de primul rang.** — —

TIMIȘOARA, Józsefváros, Hunyady u. 5.

— — (Lângă Casina »Délvédki.«) — —

Fotografii și portrete, reproducții după fotografiile vechi și noui în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interioruri, acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate. Ceice se provoacă la anunțul din »Tribuna« capătă 10% rabat. Fiți cu atenție la firmă!

zați unii la alții. Numai prin alianță vor putea să abată ravagiile panslavismului. Cunoaște psihologia poporului românesc, îi cunoaște aspirațiile și aceste aspirații culminează în dorința să poată trăi ca făcând parte din indestructibila națiune ungurească. Impărtășește în toate privințele convingerile contelui Tisza.

Idată după ce a răsunat și cel din urmă cuvânt din această strâșnică declamație de patriotism unguresc s'a anunțat la cuvânt *Polónyi Géza*, care l-a felicitat pe Mangra pentru noile sale credințe politice.

A spus că vorbirea lui Mangra a fost o spovedanie pe care Ungurii au ascultat-o cu plăcere.

În restul cuvântării sale, care s'a întins până la sfârșitul ședinței, *Polónyi* și-a complăcut iarăși în noul său rol de sfântul Gheorghe al partidului clerical-șovin.

Ședința de ieri a Camerii.

La discuția bugetului de instrucție, între alți oratori fără greutate politică, a luat cuvântul și contele *Andrássy*, falimosul autor al proiectului despre reforma electorală pluralistă. A vorbit despre curentele confesionaliste, combătându-le din punctul de vedere al unității naționale ungurești. Dacă interesele confesionale particulariste — a spus contele negru — ajung stăpânitoare în viața publică, ele primejdiesc în modul cel mai primejdios unitatea națională a poporului unguresc. A arătat apoi că prevalența curentelor confesionaliste în anumite școli se poate reduce prin sporirea școlilor de stat, fără, însă, ca să se reducă prea mult numărul actualelor școli confesionale. Tradiția cea mai frumoasă în viața publică ungurească — a spus cu emfază fostul ministru coaliționist — e liberalismul și dacă bărbați de stat atât de diferiți ca personalitate cum erau *Széchenyi*, *Kossuth* și *Deák* au putut să convină asupra unei atitudini unitare atât de liberală în ce privește confesionalismul, urmașii lor trebuie să primească ca pe un gând călăuzitor liberalismul lor.

Cronică dramatică.

»Intâia rază«.

De Victor Eftimiu.

În ziua de 10 Mai s'a reprezentat la Teatrul Național din București poemul dramatic într'un act »Intâia rază«, datorit colaboratorului nostru Victor Eftimiu.

Această piesă, jucată de dna *Olimpia Bârsan* (*Salva*) și de dnii *Z. Bârsan* (*Crisanthe*), *A. Athanasescu* (*Sabin*), *Nedelcovici* (*Dragodan*) etc. a fost premiată de direcția teatrelor cu premiul de 1000 lei, fiind aleasă spre reprezentare printre celelalte piese prezentate la concursul deschis anul trecut de către d. *Pompiliu Eliad*, fostul director general al teatrelor.

»Intâia rază« e un episod din viața Românilor din veacul al V, când cei dintâi apostoli ai creștinismului străbăteau în munții noștri. Romanul *Sabin* se căsătorește cu daco-romana *Salva*, care se duce în lagărul barbarilor să fure foc, cu care Romanii creștinizați vor aprinde cele dintâi făclii spre slava mântuitorului.

Reproducem câteva fragmente inedite din »Intâia rază«.

După trecerea unei cete de barbari, țărani ascunși în peșteră ies afară sfioși și vorbesc:

Condrea

— S'au dus?

Dragodan

— S'au dus!

Condrea

— Ce viață sbuciumată!...

Abia se duc... și alții în urma lor s'arată și alții iar... și alții... și nu se mai sfârșesc

Sabin
De unde vin atâția și unde năvălesc?

Cantea

Și vin... și vin ca norul ce trece peste soare!

Sabin

Ca grindina ce cade pe coapsele ogoare!

Cantea

Ca stolul de lăcuste pe verzile câmpii...

Sabin

Ca fiara nevăzută ce cade peste vii!...
Ah viață ticăloasă!...

Dragodan

— Și tu te plângi, Sabine?

Cantea

De ce să nu se plângă?

Sabin

Mă plâng, căci viața asta mă pierde an cu an...
Să stai și zi și noapte cu teama de dușman!
Eu, ce-am trăit la Roma atâția ani de-arândul
Cu dorul Romei scumpe să nu-mi mai tulbur
gândul?

Eu, ce-am dormit o viață pe marmora de băi
Să stau în adăpostul sălbaticelor văi?

Eu, ce-am sorbit uitarea în cupe de Falerne
Să simt cum peste minte o ceață mi-s'așterne?
Să las să-mi crească barba pe fața de roman
Iar toga mea romană s'o schimb într'un
suman?

La Roma sunt palate de marmoră... terase...
Columbe 'ndrăgostite pe turnuri și pe case
Și temple 'mpodobite cu iederă și flori
Și cântece și jocuri...

(Logodiți, *Sabin* și *Salva* rămân singuri)

Sabin

Vei fi a mea de-acuma!

Salva

Vei fi și tu, Sabine

Al nostru...

Sabin

— Da... al vostru. Al vostru pentru tine!...
O 'ntreagă 'mpărăție aș vrea să ți-o închin!...
E drept că dat-am una: al Romei cer senin!

Salva

— De ce-mi vorbești Sabine de Roma ta
într'una?
Eu nu-i cunosc nici munții, nici soarele, nici
luna.

Și nu știi de-i depate, de-i mare țara ta.
Dar știu că 'n toată Roma de-i sta și-ai căuta
Tu n'ai să afli zare și gărle mai senine
Ca gărlele și zarea din țara mea, Sabine...

Sabin

— Nu — nu sânt nicăirea nici cer, nici munți,
nici văi

Ca văile și munții răsrinți în ochii tăi...
Privirea ta mă'nvinse... privirea ta ciudată
Cu ochii cari aleargă și-apoi se-opresc deodată
Alunecă... se'ncruntă și fulgeră pe rând
Svârlind albastre umbre și raze scăpărând...

Sânt limpezi ca seninul și tulburi ca'nserarea
Iși schimbă licărirea, tristețea, desmierdarea,
Acum te chiamă parcă... acuma te ferești:

Par solzii unui șarpe și nu poți să-i privești...
Ca picurii de rouă pe două flori de munte,
Pe două flori albastre din culmile cărunte, —

Așa par câteodată frumoșii ochi curați,
Străini de orice taine, de patimi ne'nținați...

Când stau țințiți, departe par două noi monede
În cari oțelul zării luminele-și străvede,
Iar când pornesc în fugă sânt aprigi, cenușii
De fluturi ce colindă pe munți și pe câmpii...

Desmiardă și omoară... te dor și te alintă
Ca ei, nimic nu știe să tacă și să mintă
Și nu e lanț să țină un suflet mai legat,
Ca ochii ce revarsă lumină — și păcat!

INFORMAȚII.

ARAD, 2 Iunie n. 1911.

Din cauza sfintei sărbători de mâne „Constantin și Elena“, numărul nostru următor va apărea numai Luni noaptea.

— **Profesorul principelui Carol. Prietenul și colaboratorul nostru dl D. N. Ciotori, absolvent al facultății din Stockholm, a fost numit profesor al A. S. R. Principelui Carol.**

Această dinsticție vine ca o stălu-cită recunoaștere a muncii cinstitute, a caracterului frumos și a talentului prietenului nostru.

— **Plecarea M. Sale din Gödöllő M. Sa Francisc Iosif, a plecat, după patru săptămâni de petrecere în Gödöllő, la Viena. Se spune, că M. Sa, împotriva veștilor din urmă, se simte foarte bine și a plecat din Gödöllő în cea mai bună dispoziție. La Viena, M. Sa, va primi în audiență pe moștenitorul de tron, care va pleca nu peste mult la moșiile Sale din Komopyst, în Bohemia.**

— **Dăruiri pentru fondul «Școalei de fete».** În lipsă de informații exacte am publicat în numărul nostru trecut că institutul de credit «*Lipovana*» din Lipova a contribuit cu 50 de coroane la fondul viitoare școale de fete din Arad. Lămurim azi pe cititorii noștri, că numitul institut a dat, nu 50, ci 500 de coroane pentru fondul școalei și că cele 50 de coroane anunțate erau cea din urmă rată a frumoasei sume.

Cu acest prilej facem un nou apel către toate inimile generoase și în special către conducătorii institutelor noastre financiare, să ușureze prin darurile lor înfăptuirea școalei de fete, cea atât de mult reclamată și de interesele noastre românești în aceste părți.

— **Alegere de preot.** Ni-se scrie: În frunțașă comună din Bănat, Toracul-mare, la 15/28 Maiu a avut loc alegerea de preot gr.-or. român. Alegătorii acestei comune de mult au dorit să-și aleagă preot după r. i. l. c. Această dorință a lor s'a împlinit, alegându-și cu mare însuflețire și cu totalitatea voturilor pe dl *Eugen Muntean*, vrednicul preot din Vărd, rigorozant în drept.

Ajute-i bunul Dumnezeu a păstori această comună mulți ani.

— **Alegerea de deputat din Ciaba.** Pentru împlinirea mandatului de deputat din Ciaba, rămas vacant în urma morții lui *Achim*, s'a ținut astăzi alegere. Lupta s'a dat între candidații *Kristoffy* și *Urszinyi* căci cel de al treilea și-a retras candidatura. După cum ni-se teleforează, alegerea s'a sfârșit cu învingerea lui *Kristoffy* care a obținut 1038 de voturi față de cele 953 date pentru contracandidatul său,

— **Un învățător român își maghiarizează umele.** „Monitorul oficial“ dela 2 Iunie anunță că *Vasile Sarca*, învățător gr. cat. în Vișmort (comitatul Solnoc-Dobîca), și-a maghiarizat numele în Szepesi.

Corput învățătorimii noastre românești s'a vindecat de-o pată...

Szántó Dezső Nagyvárad, Szt. János-u. 25.

Iăcătuși pentru edificii.

Telefon 491. ————— Telefon 491.

Primul magazin industrial de rolete de lemn din Oradea-Mare. — Atelier de ferărie. —

— **Grevă generală în Fiume.** În Fiume vr'o douăzeci de mii de muncitori au declarat greva generală, solidarizându-se astfel cu muncitorii dela fabrica pentru Dreagnoucht-uri. În fața aceste-i greve societatea navală „Ungaro-Croată”, a hotărât să-și aducă muncitori din Grecia, destituind cinci căpitani de vapoare, un mehanic controlor și toți împiegații. Din pricina aceasta nici primul Dreagnoucht „Viribus Unitis”, care urma să fie aruncat pe apă în scurtă vreme, nu va fi isprăvit în curând. Gazetele ungurești privesc această grevă ca un mijloc de a forța guvernul unguresc să ridice subvenția de 100 mii de coroane, societății „Ungaro-Croată” subvenție pe care o avuse sub guvernul coalitiei.

— **Portul nostru național.** Atragem din nou atențiunea cititorilor noștri asupra frumoaselor ilustrate românești (serie nouă) editate de „Librăria „Tribuna“.

Ilustratele aceste reprezintă portul nostru românesc atât de frumos — pe care l-am admirat în Arad la balul din urmă.

— **Cununie.** Mariți Poruțiu din Ceanul-deșert și Aurel S. Micu din Bistra își anunță cununia ce va avea loc la 18 Iunie n. în biserică gr.-cat din Ceanul-deșert.

Felicitările noastre.

† **Dr. Augustin Străitariu** avocat, președintele composesoratului foștilor grănițeri, membru pe viață al „Asociațiunii”, membru în congregațiunea comitatensă și în reprezentanța orașului Hațeg, membru în direcțiunea institutului „Hațegana”, prim episcop al bisericii gr.-or. din Hațeg, etc. etc. după scurte suferințe a încetat din viață în etate de 35 ani, Joi în 1 Iunie 1911 st. n. la orele 9 a. m. Rămășițele pământești ale scumpului defunct se vor așeza spre veșnică odihnă Sâmbătă în 3 Iunie st. n. a. c. la orele 3 p. m. după ritul gr.-or. în cimitirul comun din loc.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată.

Hațeg, la 1 Iunie 1911. — Ioan Străitariu și Susana n. Nemeș, părinți. Mina m. Fărcaș, Lucreția m. Georgescu și Florica, surori. Ioan Fărcaș, paroh și Nicolae Georgescu, paroh, cumnați. Romulus, Emil și Miți Fărcaș nepoți. Trimitem familiei întristate condoleanțele noastre sincere!

— **Rehabilitarea unui notar român.** Din Oradea-mare ni-se scrie: Azi, Joi, s'a sfârșit, după o desbatere de două săptămâni, procesul, pornit pentru încercare de omor și jaf, împotriva notarului român **Aurel Popescu**, din Lazuri și a servitorului său. Amândoi au fost acuzați că într'o noapte ar fi intrat, mascați, în casa jdanului Neumann și l'au jefuit după ce l'au bătut crunt.

Interogatorul numeroșilor martori n'a putut însă confirma acuza aceasta gravă. Dimpotrivă s'a constatat că familia Neumann a nutrit întotdeauna cea mai mare dușmănie împotriva notarului român, căutând să-l discrediteze și ruineze în orice chip. Insuș Neumann, care a fost atacat noaptea, s'a încurcat în contradicții. În fața protestului energetic al acuzaților, nu s'a putut aduce nici o dovadă pozitivă, decât vorbe și bârfeli.

Jurații, ținând seamă de toate aceste, au adus verdict negativ, iar tribunalul i-a achitat pe amândoi.

Acuza a fost susținută de procurorul Kármán (cetitorii »Tribunei« îl cunosc de când cu procesul lucrării istorice »Iobăgia« de I. Russu-Șireanul); apărători au fost Dr. **Nicolae Zigre** și Dr. **Sever Poenariu**.

Verdictul a fost primit de publicul asistent cu simpatie și vădită satisfacție. — **Cor.**

— **Statuia lui Verlaine.** În zilele trecute s'a ridicat marelui poet francez, Paul Verlaine, o statuie în grădina Luxemburgului din Paris. O lume imensă a luat parte la festivitate, unde au vorbit între alții și poetul **Leon Diez** și membrul institutului, Jean Richepin. Verlaine este cunoscut îndeajuns și la noi. Poetii St. O. Iosif și D. Anghel ne-au dat un minunat volum de traduceri din poeziile lui.

— **»Martiriul Sf. Sebastian«.** Piesa lui D'Annunzio despre care s'a scris în ziarul nostru, că era anunțată cu mare aparat de reclamă, dupăcum scriu ziarele parisiene a căzut. »Martiriul Sf. Sebastian« a dispărut publicului parisian, pe care corespondentul nostru din Paris ni-l'a descris așa cum este el în privința gustului literar.

— **Papa de 76 de ani.** Azi se împlinesc 76 de ani dela nașterea Papei. Cu acest prilej Papa, a luat toate dispozițiile, ca să nu fie conturbat, voind a petrece aniversarea retras în tovărășia amintirilor.

— **Regele Petru între ziariști.** Dupăcum se anunță din Belgrad, regele Petru va lua parte la congresul ziariștilor, ce se va ținea în capitala regatului, iar a doua zi va primi delegația ziariștilor la Palat.

— **Concursul aviatic Paris-Roma.** Inceput sub auspiciu mai bune, ca Paris-Madrid, concursul Paris-Roma a adus o nouă glorie aviației franceze. Ieri, Joi, la orele 4 și 3 minute a sosit la Roma aviatorul, locotenentul Beaumont, așteptat la aerodrom de un public enorm, care la vederea aeroplanului, a izbucnit în însuflețite urale la adresa Franței și a lui Beaumont. Studenții, cari se aflau în număr mare, nici n-au mai așteptat formalitățile autorităților prezente, ci trecând peste barieră au mers la aviator, pe care l-au aclamat frenetic, iar apoi l-au ridicat pe umeri și l-au purtat în jurul aerodromului.

Cu acest prilej Papa și-a arătat dorința că ar dori să vadă și dânsul sosirea lui Beaumont anunțată din nainte. I-s'a raportat timpul sosirii, la care Papa împreună cu secretarul Merry del Val și alți dignitari bisericești, au așteptat în grădina apariția aeroplanului, care s'a și văzut nu peste mult venind cu iuțea enormă, spre biserica sfântului Petru, pe care ocolindu-o și-a luat direcțiunea la aerodrom. Papa a privit cu monoclu la acest zbor frumos, și în avântul în care se afla a spus: „Laudă lui Dzeu, că m'a lăsat să văd cea mai mare învingere a secolului în care trăim.

— **Lolalitate dusă la extrem.** În orașelul prusian Liebstadt s'a ridicat o nouă biserică, a cărei sfințire a avut loc zilele trecute. La banchetul dat cu această ocazie, Drul Barun episcopul bisericii a ținut un toast pentru suveran, zicând între altele și următoarele:

»Respectul meu față de împăratul nostru este fără margini, și cred că în manifestarea acestui respect, îl vor urma și acei, cărora li-se va da ocazia să cunoască bogăția sufletească a domnitorului. Noi — a continuat doctorul — suntem pe lângă Maj. Sa, să mi-se ierte espresia, niște dobitoci, așa e de mare admirația mea față de împăratul, care cuprinde toate prin mintea sa superioară.

— **Călăul și luptele electorale.** Am înregistrat și noi mai multe cazuri hazlii făcute cu prilejul luptelor electorale în Austria. Cel mai recent caz este rolul ocazional luat de cunoscutul călău al Austriei, Lang, cu prilejul unei adunări populare în orașul Kaiserebendorf, unde numitul își exercită drepturile cetățenești. Lang este creștin-social din cap până în tălpi. Convocătorii adunării l-au încredințat pe Lang cu menținerea ordinii, care rol călăul și-l'a îndeplinit cu totala mulțămire a convocătorilor. Adică, pe cei ce întrerupeau pe oratori, Lang cu ucenicii săi îl ridicau din sală și îl conducea afară. Astfel s'a întâmplat că unul a întrerupt cu cuvintele: „De ce nu vorbești de protejarea săracilor? N'aveți bani, căci îi cheltuiți pe banchete și alte fleacuri”.

Lang, încredințat cu menținerea ordinii, s'a furișat la celce a întrerupt, i-a astupat gura, l-a luat pe sus și drumu afară. Un alt alegător a avut și el mâncărime de limbă și a voit să vorbească contra oratorilor creștini-sociali. Dar d'abia a spus: „Nu împărtășesc vederile antevorbitorului meu, și amicul Lang, la un semn al președintelui, s'a și aflat înaintea nemulțămîntului, pe care l-a înfășcat și la condus la aer liber, unde l'a lăsat ca să-și verse tot amarul asupra oratorilor.

În urma acestei interpretări a postului pentru menținerea ordinii, dată de Lang, ceilalți adversari politici, cari se aflau prezenți, s'au codit să mai întrerupă și astfel adunarea a decurs în cea mai perfectă ordine.

— **Banca «Berzava» în Recița-montană.** Românii din Recița-montană și jur înființează un institut de credit și economii, cu un capital social de 150.000 cor. sub numele „Berzava”. Adunarea generală de constituire prezidiată de preotul local, dl **Ioan Popoviciu**, s'a ținut Duminecă în 28 Maiu. Director executiv s'a ales cu unanimitate dl **Grigore Pocrean**, proprietar în Recița-Montană, iar în direcțiune și inspecțiune fruntașii comunei noastre. Isuflețirea noastră e mare fiind cu toții convinși despre însemnătatea ce o va avea noul institut în viața Românilor de pe valea Berzavei. De regretat e faptul, că nu ni-a succes să câștigăm și sprijinul Românilor din Recița-română, unde o reculegere e dorită din toate punctele de vedere.

Avem nădejdea, că deși trăim vremuri critice și suntem ispitiți din toate părțile, totuș vom avea tăria să învingem greutățile și vom face nume institutului ce am creat. *Raportor*

— **Origina cânelui de casă.** S'a discutat mult asupra originii cânelui de casă și cercetători: s'au întrebat dacă el se trage dintr'o rasă anume, s'au dintr'o rasă săibatică, ca de pi-dă lupul sau șacalul.

Dl Trouessart, profesor la Paris, reluând chestia, a semnalat academiei de medicină din Paris o particularitate care până acuma a scăpat zoologilor.

Examinând foarte de aproape colecția de cranii pe care o are muzeul din Paris, învățatul francez a ajuns la concluzia că lupul mic de India (canis pallipes) seamănă foarte mult cu cânele de casă și că aceasta e rasă primitivă din care se trag câinii noștri.

— **Populația Chinei.** Guvernul chinez a făcut pentru prima oară recensământul populației.

Principalele rezultate sunt azi cunoscute. Imperiul ceresc are cam vre-o 400 milioane de locuitori, adică aproape un sfert din numărul

MOBILE

În cea mai modernă execuție se pot procura la:

pentru dormitor
sufragerie
locuște, garton
în garnitură de
plele și de aramă
precum și covoare

C. W. Kessler

fabricant de mobile

Sibiu—Nagyseben, Str. Șaguna Nr. 7.

total al locuitorilor de pe glob. Până acum evaluările variau între 400 și 500 milioane.

Iată cifrele pe provincii: Se-Suen 79 milioane, Sang tung 38; An-hui 36; Hu pei 34; Canton 32; Tsi-Si 39 și Manciuaria 17 milioane.

x **Dr. Couyat**, medic francez serie: Unui pacient am dat apa purgativă Ferecz József, în urma căreia s'a vindecat pe deplin, celelalte medicamente nu i-a folosit nimic. **Apa amară Ferecz József**, se află în băcăni și drugherii. Direcțiunea de expediție — Budapesta.

x **La croitoria universală**. I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Ciszădiei Nr. 30, Telefon 721. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu și, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea se execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebită atențiune asupra reverențelor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

DR. VICTOR GRAUR.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de igienă.

Institut de dantistică.

Arad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul I în fața palatului administrativ (comitatului)

Mișcare culturală și socială.

— Petreceri, concerte, etc. —

3 Iunie n.

Girbovița: producție teatrală împreună cu joc în sala școlii. Se vor juca: „Așa a fost să fie“ de A. Țințariu; „Țiganul în căruță“ de E. Suci; „Tinerete-nebunețe“ de E. Suci. Inceputul la orele 6 jum. seara.

Despărțământul Marghita al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român invită cu toată dragostea pe membrii săi și pe toți sprijinitorii culturii românești la **1-a sa adunare generală-ordinară** care se va ține în comuna **Popești**, la 12 Iunie v. a. c., 2 ore p. m., în biserica locală, cu următorul program:

1. Cuvânt de deschidere.
2. Constituirea adunării.
3. Prezentarea raportului general asupra autorității despărțământului și a raportului casei.
4. Alegerea unei comisii pentru cenzurarea rapoartelor de sub punctul 3 și a uneia pentru a înscrie membrii.
5. Prelegeri populare:
 - a) Coriolan Manu: Despre meserii.
 - b) Dr. Aurel Nichita: Chestii juridice.
 - c) Ioan Abrudeanu: Folosul învățaturii.
 - d) Victor Pop: Biserica, școală „Asociație“.
6. Înființarea agenturii și inactivitatea bibliotecii a treia a despărțământului.
7. Alegerea alor doi membri, cari să reprezinte despărțământul la adunarea generală din anul acesta a Asociațiunii, la Blaj.
8. Rapoartele comisiilor de sub punct 4.
9. Propuneri și interpelări.

Notă: Comitetul despărțământului se va prezenta în corpore la serviciul divin, ce se va celebra înainte de prânz. Corul mixt din Cohet, sub conducerea dnului inv. Grigoriu Görög, va cânta răspunsurile liturgice, iar după adunare va concerta.

Din ședința comitetului, ținută în Marghita la 30 Mai 1911.

Dr. Dionisie Stoica
directorul despărțământului.
Stelian Russu
secretarul despărțământului.

Centralele cooperativelor.

În organismul cooperativ un rol foarte important îl au **casele centrale**. După obiectul întreprinderii lor deosebim case centrale pentru băncile populare, cari au de

scop alimentarea cu credit și înlesnirea tuturor afacerilor de bancă pe seama băncilor populare, cari s'au atașat la aceste centrale pentru cumpărarea și vânzarea în comun de articole în contul diferitelor cooperative.

Pe piețele de bani, ori cât ar fi de ușoare condițiile de credit, pentru însoțirile delate, folosirea lui e împreună de foarte multe ori cu multe neajunsuri, așa încât s'a simțit necesitatea, ca tovarășii pentru aceste trebuințe, să-și creeze singur un isvor de alimentare.

Condițiile în cari aceste centrale acoardă creditele sunt în împrejurări normale, foarte avantajoase, căci nu se are în vedere numai strângerea de venite, ci mai ales ajutarea tovarășilor.

Acordarea de credit la băncile populare se face după o examinare amănunțită a tuturor evidențelor, din cari se poate stabili averea cooperativei și a membrilor ei.

În astfel de cazuri, se cercetează:

1. Statutele cooperativei.
2. Lista membrilor cooperativei și a averii ce reprezintă fiecare.
3. Bilanțul anului care a expirat.
4. Bilanțul brut al ultimei luni.
5. Raportul ultim al revizorului.
6. O copie a concluzelor direcțiunii referitoare la îndreptarea greșelilor observate de revizor.
7. O listă a dării ce plătesc membrii cooperativei.

Fiind adoptată la cele mai multe bănci populare, garanția nelimitată, acordarea creditului nu prea întimpină greutăți, fiind rizicul împărțit pe averea privată a atâtor membrii.

Forma acestor case centrale este cea a cooperativei cu responsabilitate limitată, sau a societăților pe acții. Membrii pot fi însoțirile de credit și alte cooperative din ținutul respectiv. E bine dacă înființarea astor fel de centrale se face după județe, provincii sau ținuturi, de oarece se naște o separare necesară pentru viața economică.

Casele centrale pentru cumpărarea și vânzarea în comun, au de scop cumpărarea în mare, de articole necesare pe seama cooperativei sătești, sau vinderea în comun de produse agricole.

Prin faptul că se cumpără o cantitate mai mare de articole, se obține totdeauna un preț mai favorabil. Mai departe se asigură calitatea mărfii și se ia rizicul pentru orice pagube. Aceste case centrale n'au magazine, ele mijlocesc pe lângă o proviziune minimală, cumpărarea și vânzarea de articole. Au legătură pe toate piețele și sunt orientate asupra prețurilor și calității diferitelor mărfuri.

În cele mai multe sate, serviciul caselor centrale se face de către federale, unde e întreaga conducere concentrată.

Principiul diviziunii muncii, s'a arătat și la cooperative de folositor și s'a dovedit că un avânt mai puternic numai așa se poate da, dacă se decentralizează această muncă și fiecare își ia organizația ei de sine stătătoare. Astfel întâlnim în Germania case centrale pentru însoțirile de credit, pentru cumpărarea și vânzarea în comun, centrele de lăptării, de vieri ș. a. Chiar și organizația raiffeisiană a adoptat punctul acesta de vedere.

În Austria încă s'a arătat tendința aceasta de decentralizare. E.

BIBLIOGRAFII.

«**Păstorul Sufletesc**», ce apare în al VI-lea an la Șimleu (Szilágy-Somlyó), e singura revistă românească de predici — atât în monarhie cât și în regatul liber, România, — deci n'ar fi iertat să lipsească din biblioteca nici unui preot românesc. În ea se găsesc predici pentru toate Duminicile și sărbătorile, precum și pentru toate ocaziunile. Revista apare lunar, apucând înainte predicile pentru sărbătorile din luna ce urmează. Nrul 6 — pe Iunie, care deja s'a trimis abonaților, are următorul sumar:

† Dr. Ioan Szabó.

Înălțarea Domnului.

Duminica a șaptea a sf. Părinți.

Sărb. Pogorîrea Duhului Sfânt.

Ziua a II-a de Rusalii.

Duminica I. după Rusalii.

Duminica a II-a după Rusalii.

Cronică. Bibliografie.

O recomandăm cu căldură clerului românesc. Abonamentul 10 cor. pentru monarhie. În străinătate 16 cor.

La „Librăria Tribunei“ se află de vânzare:

N. Iorga: Mihai Viteazul (Schită de poem dramatic). Teatru á 1 cor + 5 fil porto.

E. Suci: Nunta Țiganului. Comedie originală într'un act, scrisă în versuri á 60 fil. + 5 fil porto.

E. Suci: Au plecat la târg de vite. Dialog á 30 fil. + 5 fil. porto.

E. Suci: Țiganul cătană. Comedie originală într'un act á 30 fil. + 5 fil. porto.

La „Librăria Tribunei“ se află de vânzare: Biblioteca „Lumina“ á 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 1. Em. Gârleanu: **Trei Vedenii**.

Nr. 2. H. de Balzac: **Călăul**.

Nr. 3. I. Agârbiceanu: **Prăpastia**.

Nr. 4. Paul Heyse: **Prisonierii**.

Nr. 5. N. Beldiceanu: **Un singuratic**.

Nr. 6. Alfred de Musset: **Mimi Pinson**.

Nr. 7. Carmen Sylva: **Prințul Codruului**.

Nr. 8-9. Er. Renan: **Viața lui Isus**.

Nr. 10. Victor Eftimiș: **Fără suflet**.

Nr. 11. Benjamin Constant: **Adolf**.

Nr. 12. C. Mieszáth: **Cavalerii**.

Nr. 13. D. Anghel: **Povestea celor năcăjiți**.

POȘTA REDACȚIEI.

„**Coriștii**“ din **Cohalm**. Adus în publicitate, conflictul dv., numai agrava se poate. Căutați o soluție pașnică, așa cum cer interesele noastre românești.

Somoșcheș. Ziua venirii lui Corfescu la Arad nu e fixată până acum. Vom publica de cu vreme ziua concertului, după ce ni-se va comunica.

M. M. (Murani). Adresați-vă dlui Dr. Dionisie Moldovan, avocat în Sibiu, care vă poate da lămuriri exacte.

S. R. (M.) Raportul în numărul de Luni.

Redactor responsabil: **Iuliu Giurgiu**.

„Tribuna“ institut tipografic, **Nichin și 1912**.

REISZ
MIKSA
fabrică de
MOBILE

în

Oradea-mare-Nagyvárad

Calea Rákoczi-ut No 14.

(Lângă Apolo).

Vin de deal.

Din 910 cu prețul de 48 cor. Hectolitru să capătă la

Aureliu Dr. Petran
Kovaszincz, Arad megye.

»CODRUL«
Institut de credit și economii în Buteni.

CONVOCARE

Invităm pe domniile acționarilor al institutului de credit și de economii »CODRUL« la
**Adunarea generală
extraordinară**
care se va ține în Körösbökény (Buteni),
la 17 Iunie st. n. la orele 10 a. m., în
localitățile institutului.

OBIECȚELE:

1. Deschiderea adunării.
 2. Alegerea a 3 membrii în comitetul de supraveghiere pe timp de un an.
 3. Eventuale propuneri în sensul § 21 din statute.
- Körösbökény (Buteni), la 29 Maiu st. n. 1911.

Direcțiunea.

Dispozițiuni statutare: În adunarea generală au vot decisiv numai acei acționari, cari au fost induși în cartea acționarilor cel puțin cu 30 zile, și au depus cu 24 ore înainte de adunarea generală acțiunile lor la cassa institutului, ori la institutele designate de direcțiune. Eventuale plenipotențe încă sunt a se depune la institut cu 24 ore înainte de adunarea generală, căci la din contră nu vor fi considerate (§ 17).

Fiecare acție dă drept la un vot (§ 18).

Plenipotențatul trebuie să fie însuși acționar al institutului.

Nici un acționar nu poate avea mai mulți plenipotențați.

Pe minoreni îi reprezintă tutorii, pe societăți, corporațiuni și institute le reprezintă reprezentanții, lor legali și în cazul când aceștia n'ar fi acționari (§ 19).

Conform §-ului 17 din statute pentru primirea depozitării a acțiilor, am rugat instituturile »Victoria« Arad și filiala ei din Világos (Șiria), »Lunca« din Boroșineu.

ANUNȚ.

Banca pestană societate pe acții, caută
un corespondent

apt de limba română și maghiară. Ofer-tele sunt a se adresa Agenței de publicațiuni: J. Blockner, Budapesta, IV., Strada Semmelweis No 4.

Wällischhof

stabiliment de hidroterapie și sanatoriu aranjaț conform tuturor recerincțelor moderne; dietetică după sistemul Dr. Lahmann; (băi de aer, de soare, de abur, de aer cald, de acid carbonic, de oxigen, de radium, băi medicinale și electrice, gimnastică etc.) 30 minute depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Indicat la toate boalele nervoase și cele ale schimbului organic (neurasthenie, histerie, amemie, diabet, diathesă urică, reumatism, boale de stomach și de intestine etc.)

Cură de slăbire și îngrășare.

În stabiliment nu se primesc morboși de boale infecțioase și boale psihice.

Posta: Maria-Enzersdorf bei Wien.

Telegrame și telefon: Wällischhof-Giesshübl bei Wien.

Cu prospecte și cu detaluri stă la dispoziție direcțiunea și medicul-șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

ANUNȚ.

La proprietarul Ioan Popescu în
Magyarád se află de vânzare în
civant mare și mic:

**vin vechiu și nou
de Măderat.**

**Cancelarie administrativă
și birou de informațiuni
în Budapesta.**

Procur și dau informațiuni în toate afacerile procesuale, extraprocesuale, administrative și comerciale, mijlocesc împrumuturi personale, ipotecare și amortizaționale ieftin și în scurt timp; mijlocesc cumpărări, vânzări, exarendări de bunuri, mașini motoare și alte rechisite economice; finanțez parcelări de moșii, exoperez ajutoare de stat pentru preoți, învățători, școale și pentru cumpărare de izlaze și pășuni; efectuează totfelul de comande comerciale eventual și la bursă prompt, pe lângă taxe moderate și anticipația pentru corespondență.

Dr. Constantin Manea,

advocat diplomat

VIII., Aggteleki-u. 10., I. 7. Telefon 171-27.

Băile sărate Pavel

(com. Maramurășului)

Proprietatea moștenitorilor fostului episcop Pavel. — Peste sute de intelectuali români vizitează an de an localitățile balneare și climaterice Pavel din Slatina Maramurășului

Băi de apă sărată, inhalazioni, cură de hidroterapie. Aer ozonat.

Întreținere splendidă, camere și ville ieftine, și pentru familii. Promenăzi cu brăduleți.

Prospecte și informațiuni trimite la dorință:

Direcțiunea Băilor Pavel.

Slatina. (Aknaszlatina, Maramaros megye).

Nou! Modern!

S'a deschis

librăria, papităria și magazinul
de note muzicale

Geza Décsi

Strada Forray (Palatul Hunyady
lângă firma Brunner).

Leon Tolstoi.

28

RĂȘBOIU ȘI PAGE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

Printul Vasile, grozav de palid și de slăbit, îl însoțea șoptindu-i mereu la ureche. După aceasta el se opri în sala cea mare, acoperindu-și ochii cu mâna. Apoi se ridică și se îndreptă, zorit și cu chipul plin de îngrijorare, spre apartamentul celei mai mari dintre prietese.

Persoanele rămase în lumina slabă a salonului șopteau între dănsese ori se întrerupeau brusc și aruncau priviri curioase și neliniștite spre ușă, ori de câte ori aceasta se deschidea și eșea sau intra cineva la bolnav.

— A sosit clipa! rosti un preot bătrîn, ce ședea alături de o doamnă care-l asculta cu evlavie... A sosit clipa... A merge mai departe nu-i cu putință.

— Nu e prea târziu pentru sfânta cuminecătură? întrebă vecina lui, prefăcându-se a nu ști nimic.

— O să fie nevoie de vreme lungă, răspunse preotul și, trecându-și binisor mâna peste cap, aduse spre fruntea-i pleșuvă o șuviță de păr sur.

— Cine era asta?... Generalul șef? răsuna dintr'un capăt la celalalt al odăii... Cât pare de tânăr!

— Are aproape șaptezeci de ani... Se spune că contele și-a pierdut cunoștința... Era vorba să se împărtaşească...

— Am cunoscut pe cineva care a fost împărtaşit de șapte ori...

Dela bolnav eși a doua nepoată a contelui Be-

zukhow. Ea avea ochii roșii; se așeză alături de doctorul Lorrain care sta într'o atitudine grațioasă sub portretul împărătesei Catherina.

— Ce frumoasă vreme avem, prințeso, admirabilă! Parcă suntem la țară, nu la Moscova.

— Nu-i așa?... răspunse domnișoara cu un suspin... Imi dați voie să-i dau de băut?

Medicul căzu pe gânduri.

— Și-a luat medicamentul?

— Da.

Doctorul își privi îndelung mâna.

— Luați un pahar cu apă fiartă și puneți înăuntru o linguriță de (el făcu o mișcare cu degetele lui subțiri) de... zahăr.

— Nu cunosc nici un caz în care bolnavul să fi rezistat după a treia dambă, spunea un medic neamț unui aghiotant.

— Ce om robust era! îi răspunse aghiotantul... Cui îi rămân toate bogățiile lui?

— Se va găsi, el moștenitor, reluă neamțul cu un zâmbet vulgar.

Ușa se deschise din nou. Toată lumea privi; era a doua prințesă care, după ce pregătise paharul, intra la bolnav.

Medicul german se apropie de Lorrain.

— Cred că se va țări până mâine.

Lorrain își strînse buzele și făcu un gest negativ, solemn, cu degetul arătător:

— În noaptea asta cel mai târziu! șopti el, zâmbind cu orgoliu de propria sa știință, care-i permitea să precizeze așa de bine situația bolnavului.

Printul Vasile deschise ușa odăii prințesei celei mai mari. Înăuntru era aproape întunec: două candelă mici ardeau în fața icoanelor, răspândind un miros dulce de flori și de parfum. O mulțime de mobile mici:

scrinuri și măsuțe, încăreau odaia; pe jumătate ascuns de un paravan, se deosebneau cearșafurile curate ale unui pat alb.

Un câțel lătră.

— Ah! d-ta ești, vere!

Ea se ridică și trecându-și mâna peste părul lăsat de credeai că e acoperit de un strat de ceară: Ce s'a întâmplat? m-ai înspăimântat!

— Nimic nou; mereu acelaș lucru. Dar am venit să vorbesc cu tine despre afaceri, Catișo, îi zise printul.

Și el luă loc cu un aer obosit pe fotoliul de pe care se ridicase prințesa.

— Ce cald e la tine! Sezi colea și să vorbim.

— Credeam că s'a întâmplat ceva, și se așeză în fața lui, gata să-l asculte, cu aerul ei nepăsător și aspru.

— Am încercat să dorm, dar înzadar...

— Ei bine, draguța mea, începu printul Vasile luându-i mâna și aplecându-o încetșor, după obiceiul său.

Aceste cuvinte păreau a cuprinde multe lucruri, căci vărul și verișoara se înțelegeau de minune.

Printesa, cu talia ei lungă, uscată și disgratioasă, întoarse încetșor ochii ei bulbucați și cenușii spre dânsul, privindul în față; apoi scutură din cap, suspină și căută spre icoană. Mișcarea aceasta se putea înțelege în două feluri: durerea resemnării, ori oboseala și speranța unei odihne apropiate.

Printul Vasile o interpretă în felul din urmă.

— Crezi tu că eu nu sunt istovit? Sunt istovit ca un cal de poștă. Dar să vorbim serios, te rog...

El tăcu și strângându-și buzele dădu chipului său o expresie neplăcută, care nu semăna de fel cu aceia

Local de prăvălie.

În Nădlac (Nagylak) **de închiriat** din 1 August, în casă nouă, pe piață peste drum de biserica românească și sârbească, în locul cel mai bun, posibil din centrul românesc și fără concurență. Ocaziune rară! Localitate mare cu rolouri de fer, alături magazină și odaie de locuit. — Ofertele să se adrezeze D-lui **Pavel Roșuțiu**, Nagylak, la banca »Nădlăcana«.

In atenția celor ce zidesc case!

TEODOR CIOBAN
ZIDAR DIPLOMAT ȘI ARHITECT
ARAD, Deák Ferenc-u. 20/a.

Cu onoare încunoștințez onor. public, că în **bransa arhitectonică** execut totfelul de întreprinderi de transformări de zidiri vechi, repararea de biserici române și școli, precum și zidirea lor. Cu planuri și bugete servesc la cerere. Comande primesc atât din loc cât și din provincie. Prețurile foarte moderate.

Cu stimă:
Teodor Cioban.

Stațiunea climaterică Rigósfürdő
(Bogdarigós).

Comitatul Timiș, pe linia Timișoara—Lipova, dela stația Charlottenburg 7 km.

E consult de a comanda trăsura la gară. Baia e situată în regiune minunată, lipsită de praf.

Băi excelente contra reumatismului, podagrei etc. etc.

Camere frumoase și ieftine, mâncare bună și ieftină

Sezon până la sfârșitul lui Septemvrie.

Clarificări de **Direcțiunea stațiunii climaterice Rigósfürdő.** Telefon 2, precum și

Anton Năgele,
farmacist, Timișoara. Telefon 322.

NICOLIN - Timișoara -
(Centru).
str. Takarékpénztár 4.

== Articole de coafură specială. ==

Chignone, bucle, împletituri, turbane, plete, transformății, peruce, bandouri.

Specialității de parfumerie, garnituri pentru curățitul mânilor, noutăți de piepteni, orno și antrepozite pentru păr.

Mare depozit în articole de toaletă, ape de păr, pudră.

Primul salon pentru frizat, conservarea, ondulara, spălarea, colorarea și curățirea părului și a mânilor din Ungaria de sud. Comande prin poștă se efectuează prompt. Preț curent gratis și franco.

MAGAZIN DE MOBILE

Joan Réthi

timplar artistic pentru edificii și mobile, în Sibiu—N.-szeben, Ellsabetg. 20.

Primesc ori-ce lucrări pentru aranjamente de școli, biserici, magazine, birouri și locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai modern stil, pe lângă livrare promptă prețuri moderate și din material uscat. Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

Mașini semi stabile. Mașini de aburi. Cazane de aburi. MOTOARE. Șinuri. Pompe. Mașini pentru moară. TRANSMISIUNI moderne. Fir de telegraf. Se pot cumpăra conform tuturor cerințelor la **EMIL ABELES** secția ferării și mașini Budapest, V. Váci-ut 88.

— Mașini și cazane se dau și împrumut. — Telefon 132-14. Adresa Telegrafică: »BARSET«.

Cumpăr

în orice cantitate **flori de romonițe (mușețel) flori de tei, flori de friguri, flori de soc, flori de bujor, flori de grâu, mama de secari, frunze de mătrăgună, frunze de măsălarăniță, bolondaică, ciu-mafaie și rădăcini de mătrăgună** fie verzi ori uscate, precum și **vespi de frașten (gândaci de maiu).**

Farmacia Alexandru Szokoly, Arad
— (vis-à-vis de biserica sârbească). —

MASINILE DESNODAT TRIFOI
CUMECANISM DE CURĂȚIT SIMPLU ȘI DUPLU
LĂRGIMEA TOBEI PÂNĂ LA 650 mm 1250 mm
MĂNABIL CUMASINĂ DE VAPORI, MOTOR ȘI VARTAJ
MASINA BREVETATA UNITATE UMBLATIT, DESNODAT SICURATIT TRIFOI
PREȚURI EFTINE CONȚIUNI DE PLATA D'ANTIGIAOASE CATALOG TRIMETE LA DORINȚA GRATIS
Szűcs Ödön
BUDAPEST —
VI, NAGYMEZŐ-UTCA 66.

pe care o lua față de străini. Privirea lui se schimbă și ea; ceteai într'însa nerușinare și teamă.

Prințesa, ținându-și cățelul pe genunchi, cu mâinile ei lungi și osoase, îl privea cu băgare de seamă, hotărâtă a nu rupe tăcerea, chiar de s'ar prelungi până la miezul nopții.

— Vezi d-ta, scumpă prințeso și scumpa mea verișoară Catherina Semenovna, reluă prințul Vasile cu o vădită sfortare, în clipele acestea trebuie să ne gândim la toate; trebuie să ne gândim la viitorul nostru... căci vă iubesc pe câteși trele, ca pe niște fiice, știi...

Cum prințesa rămânea roșe și nemișcată, el urmă fără s'o privească și împingând cu o mișcare bruscă o măsuță: — Știi bine, Catișo, că voi trele și nevastă-mea sunteți moștenitoarele lui directe. Pricip că subiectul trebuie să'ți fie penibil, dar și mie îmi este penibil, și-o jur; dar, scumpa mea prietenă, am trecut de cincizeci de ani și mă gândesc la toate!... Știi tu că am trimis după Pierre?... Contele l-a cerut arătând spre portretul său...

Prințul Vasile ridică ochii la ea; dar nimic nu arăta că l-ar fi ascultat.

— Eu nu încetez să mă rog ferbinte la cer, vărnice, pentru ca să'l văd mântuit și ca frumosu-i suflet să se desprindă fără dureri din această lume.

— Da, da, de sigur, replică bătrînul prinț, trăgând de data asta cu furie spre dânsul nenorocita măsuță... Dar, în sfârșit... tu știi... contele a făcut în iarna trecută un testament prin care lasă toată averea sa lui Pierre, despoindu-i pe moștenitorii săi legitimi.

— Oh! câte testamente a mai făcut el! răspunse cu o liniște perfectă... În orice caz nu poate lăsa nimic lui Pierre, căci Pierre este fiul său natural!

— Și ce facem noi?... strigă cu putere prințul Vasile, stringând măsuța s'o spargă... Ce facem noi dacă

contele ar cere Împăratului, într'o scrisoare, ca să-i legitimeze acest fiu?... Date fiind serviciile contelui, Împăratul i-ar împlini, poate, dorința!...

Prințesa zâmbi, și zâmbetul ei spunea că ea știa mai bine afacerea decât interlocutorul său.

— Ceva mai mult: scrisoarea e scrisă, dar n'a fost încă trimisă, și cu toate acestea Împăratul are cunoștință de dânsa. E vorba să aflăm dacă a fost distrusă: dacă ea există încă... atunci... când totul va fi sfârșit, — și el suspină pentru a face să se înțeleagă ce voia să spună cuvântul „totul” — se va scotoici prin hârtiile contelui... testamentul va fi arătat Împăratului împreună cu scrisoarea, și Pierre va moșteni legal totul.

— Și partea noastră? întrebă prințesa cu ironie, incredințată că nu trebuie să se teamă de nimic.

— Dar, biata mea Catișo, e limpede ca ziua, că dacă el va fi singurul moștenitor, nu vei căpăta nimic... Trebuie doar să știi asta, scumpa mea! Testamentul și scrisoarea au fost ele distruse? Și dacă nu, unde se află? În cazul acesta trebuie pus mâna pe ele, căci... — Asta ne-ar mai lipsi, îl întrerupse ea cu același ton și cu aceeași privire... Eu nu sunt decât o femeie, dar după d-ta suntem toate niște proaste?... Eu sunt sigură că un bastard nu poate moșteni nimic, un bastard! adăogă ea în franțuzește, ca și cum cuvântul spus în această limbă răspundea victorios la toate argumentele adversarului ei.

— Nu vrei să mă înțelegi, Catișo, căci tu ești inteligentă. Dacă contele obține legitimitatea, atunci Pierre devine contele Bezukhow și toată averea i-se cade lui de drept. Dacă testamentul și scrisoarea există, ne vom mângăia cu ideea că vom fi fost buni, devotați, etc... etc... asta e sigur.

— Eu știu că testamentul există, dar eu mai știu că nu este legal și eu cred că d-ta, vere, mă iei drept o idioată, răspunse prințesa cu convingerea că a fost

mușcătoare și spirituală.

— Seumpă prințeso Catherina, urmă bătrînul prinț cu nerăbdare, n'am venit aici ca să te insult, ci să vorbesc cu tine despre propriile tale interese. Ești o rudă bună și amabilă, și'ți repet pentru a zecea oară că, dacă testamentul și scrisoarea se vor găsi printre hârtiile contelui, sora ta și cu tine veți înceta de a fi moștenitoarele lui. Dacă n'ai încredere în mine, adresează-te oamenilor competenți. Tocmai am vorbit cu Dimitri Onufrievici, orul de afaceri al casei, care mi-a spus același lucru.

În ideile prințesei se făcu deodată lumină. Buzele ei subțiri, păliră, dar ochii păstrau aceeași nemișcare; vocea însă, pe care n'o mai putea stăpâni, avea sbuciumări neașteptate.

— Asta ar fi încântător! N'am cerut nimic și nici nu vreau să primesc ceva! strigă ea aruncându-și cățelul din brațe și netezându-și rochia... Iată recunoștința, iată dragostea lui pentru acelea cari i-au sacrificat totul! Bravo! Perfect! Din fericire, n'm nevoie de nimic, prințeso!

— Dar tu nu ești singură, tu ai surori...

— Da, urmă ea fără să'l asculte, știam asta de mult, dar nu mă mai gândeam la ce e invidia, ipocrizia, intriga, cea mai neagră ingrătitudine, iată la ce trebuia să mă aștept în casa asta. Înțeleg, și știu cine e pricina acestor mizerii.

— Dar nu e vorba de asta, scumpa mea amică!

— Ah! lasă-mă; s'a strecurat aci astă iarnă și a spus contelui niște orori, niște lucruri înspăimântătoare despre noi, dar mai ales despre Sofia. Nici nu pot să ți-le repet... Contele s'a îmbolnăvit și n'a dat voie să intrăm la el, mai bine de cincisprezece zile. Și atunci a scris el mizerabila aceia de hârtie, pe care o credeam fără valoare.

(Va urma).

„IANER” cremă neunsuroasă.

Cel mai nou product igienic pentru curățirea și infirmusețea feței. — Înlătură petele galbene, bucele pricunite de infirmăbunțeli, sgrăbunțe și alte necurătenii de piele.

Crema aceasta ziua se poate folosi mult mai cu succes.

1 teglă 1 coroană.

„Ianer” pudră. E non plus ultra pudră. Bună la baluri, saloane și de zilnic folos, care acoperă încreșturile și e cu totul nestrăcioasă. În culorile: roza, albă și cremă 1 cutie 1 coroană.

„Ianer” săpun 1 bucată 60 fileri.

„Ianer” pastă pentru dinți 1 doză, 1 cor.

„Ianer” apă pentru gură Bună pentru dinții scorburoși și gingiilor buretoși, contra mirosului greu de gură. 1 sticlă cor. 1-60; jumătate sticlă, 80 fileri.

„Ianer” esență pentru păr Excelentă pentru înlăturarea mătreței și contra căderii părului 1 sticlă, 1 cor. 30 fileri.

„Ianer” pomadă pentru creșterea părului. 1 teglă 2 coroane.

„Ianer” vâpseală pentru păr pentru a colora în negru, brunet ori în blond părul sur și cărunț. Nereușita colorii e exclusivă. La comanda să se noteze că părul încăruntit în ce culoare să se vâpsească (negru brunet). Un carton 4 coroane

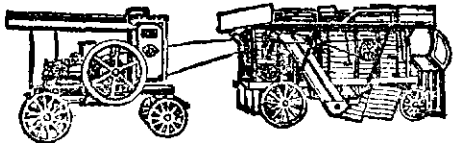
„Ianer” apă care face părul blond Pentru a vâpsi în timp scurt, în băi, aurii, părul blond, roșu, chiar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 cor.

Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 476.

Pentru înconjurarea contrafacțiilor numai „Preparatele lui Rudolf Ianer” ieșite din farmacia sa ca valoare și se pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare” alui Rudolf Ianer, Temesvár, Gyárvaros F6-ut 70.

MOTOARE!

Cele mai bune și vrednice de încredere dere motoare de benin, accesorii pentru trierat, automobus cu benzin, motoare originale suedeze cu olei și motoare cu gaz, se pot cumpăra pelângă condițiunile cele mai favorabile și cu garanță pe mai mulți ani. Eftinătate și promptitudine.

Karczag Testvérek

Budapesta, V., Aulich-u. 7

Prospecte și cataloage trimite gratuit.

M. Schromm
mehanic

Brașov—Brassó
Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atențiunea onor. public din loc și jur

marele său atelier mehanic aranjat în Brașov, Hosszú utca 27, unde se efectuează tot felul de lucrări atingătoare în aceasta branșă, precum:

mașini de cusut, biciclete,
gramofoane și apaducte,
pe lângă prețurile cele mai convenabile și execuție solidă și punctuală.

Numai p. fumători

cari cu considerare țin la sănătatea lor dau zilnic câte 1—2 fil. mai mult:

Specialitate de club 120 foițe 20 fil.

70 „ 12 „

O cutie de tuburi (100 buc.)

70 fil.

Marcă de scutire.

Se capătă pretutindenea.

Cine trimite adresa la

Halász Ferencz, Budapesta

Strada Nefelejts No 4.

primește două cărți gratuite.

La sfaturile medicale, foițele nu sunt imprimate, dar cu toate acestea au o marcă de scutire și apoi semnătura fabricantului „MODIANO”.

Birou de informații!!

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincă, m'am hotărât să deschid în Budapesta un

Birou de informații și
Agenură românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în restimp de 2—3 zile, ori-și-cui resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Fac totfelul de mijlociri comerciale și comande. Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. OLARIU, Budapest, Lajos-u. 141. III/19.

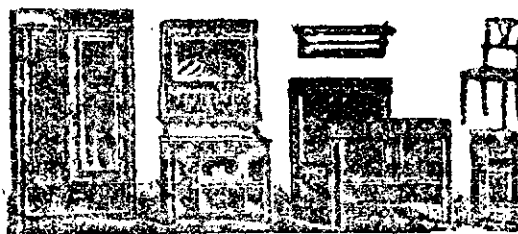
Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL

tâmplar de edificii și mobile

NAGYENYED, Rozsa-utca.

(Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificații. Are în depozit aranjamente complete pentru odăi, lucrute în atelierul propriu în cel mai modern stil, dela cele mai ieftine până la cele mai bune, după planuri proprii sau la comandă. — Pentru lucrările mele primesc garanția cea mai extremă. Mare asortiment de mobile de alamă și fier, deasemenea și fotolii.

Pentru sezonul de primăvară!

Recomand magazinul meu bogat asortat în

pălării

albituri, cravate și mițe

Mare asortiment în pălării de băieți pelângă prețuri fixe. Totodată recomand atelierul meu de blănărie pentru efectuarea a totfelul de lucrări ce cad în branșa aceasta pelângă prețuri moderate și serviciu prompt.

Cu deosebită stimă:

Joan Bálint (János)

Timișoara-Fabric. Palatul orășănesc.

Expoziție permanentă

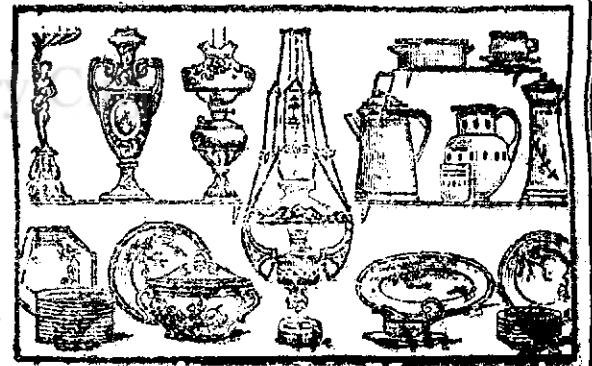
în localurile firmei

JOSIF JIKELI

din SIBIIU

STRADA CISNĂDIEI No 47.

Vizitatorul nu e obligat să cumpere

Consemnarea mărfurilor expuse:

Sticlă, porcelan, obiecte de bucătărie.	Obiecte de oțel englezesc și Solingen, tacămuți.
Instalație completă de bucătărie în diferite prețuri.	Scule bisericești: ca'a log gratis.
Cadouri de argint, nichel și aramă.	Cadre p. tablouri și ținătoare de fotografii.
Obiecte decorative.	Corpuri moderne pentru luminat.
Ceasornice, articole de toaletă, de voiaj, pentru turiști și manevre (aluminium).	Garnituri pentru spălat, mese de spălat, băi, cornise, mobile de fer.

Amintiri din Sibiu.

Noutăți sosesc necontentit. Prețuri ieftine.

KÁDI FERENC

căltunar ortopedic pentru bărbați și femei

Temesvár-Josefstadt, Hunyadi-ut 13.

Își recomandă depozitul său bogat asortat cu ghețe p. bărbați, femei și copii

calitatea cea mai bună cum și comande după măsură pelângă prețuri convenabile. Reparaturile se primesc pelângă prețuri ieftine.

Ce faciți băieți? — Tata ne-a dat voie! Căci fumăm doar tuburi veritabile **Antinicotin** firma „**JACOBI**“ din cutii de lemn

Păziți! Sunt veritabile numai cu inscripțiunea »**JACOBI**«.

Pentru femei și bărbați

CAPSULELE SĂNID

s'au adevărat ca cel mai sigur remediu fără nici o injecție, contra pleuragiilor subite și cronice. **O cutie** cu instrucția aplicărilor (conținând 100 capsule) **6 cor.** Unicul remediu sigur contra slăbirei și impotenței funcționale sunt renumitele capsulele întăritoare ale Drului Timkó, sticla costă **10 cor.** și se trimite contra ramburs dela

Farmacia „Magyar Király“

Budapesta, V., Marokkói-utca 2, Piața Erzsébet.

Correspondența să se facă în limba română.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARĂ.

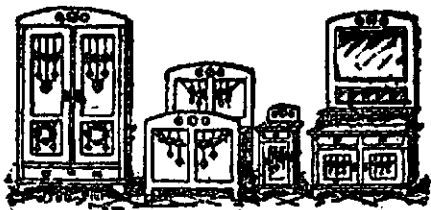
1910.		1911.	
8 Mai		30 Aprilie.	7 Mai
ACTIV			
127 027 830	{ 89 665 116 Rezerva metalică aur 122 905 222 37 362 714 » trate aur 50 843 000 }	173 604 318	173 748 222
1 797 244	Argint și diverse monete	1 455 419	1 502 338
64 176 548	Portofoliu român și străin	101 807 236	110 969 831
26 199 259	{ *) Impr. pe ef. publice 9 975 100 » în cont curent 12 605 861 }	22 307 069	22 580 961
11 999 876	Efectele capitalului social	11 999 789	11 999 789
14 798 943	Efectele fondului de rezervă	17 885 442	17 856 442
3 116 121	» amort. imob. și mașin. de imprim.	4 285 121	4 284 121
6 001 308	Imobile	6 021 993	6 021 993
712 208	Mobilier și mașini de imprimerie	736 028	736 074
696 674	Cheltuieli de administrațiune	729 997	743 862
105 279 100	Depozite libere	111 270 26	111 550 935
38 248 357	Conturi de valori	18 739 141	17 805 708
39 524 365	Conturi curente.	55 205 704	45 733 185
439 577 833		526 047 157	525 533 461
PASIV			
12 000 000	Capital	12 000 000	12 000 000
28 352 686	Fond de rezervă	30 359 907	30 359 907
4 180 436	Fondul amort. imobili. mobil. și mașin. imprim.	4 461 614	4 461 614
255 349 060	Bilete de bancă în circulațiune	340 383 16	338 356 680
1 474 827	Dobânzi și beneficii diverse	1 470 583	1 550 439
105 279 100	Depozit de retras	111 270 260	111 550 935
32 941 724	Conturi diverse, sold	26 101 993	27 253 886
439 577 833		526 047 517	525 533 461

Scomptul 5%

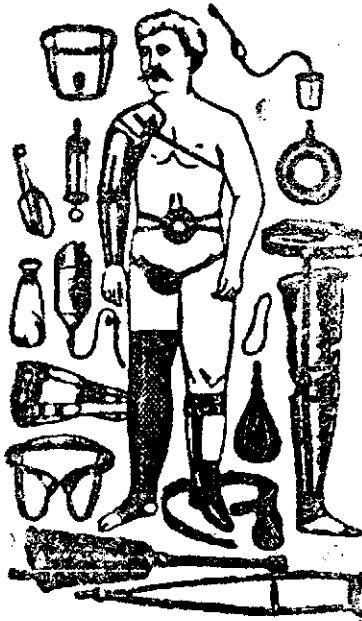
*) Dobânda 5 1/2%

Schuster Ferencz

măsar pentru zidiri și mobile în **Temesvár-Erzsébetváros, Korona-u.18.**

Execută după planuri proprii sau străine **mobile** pentru dormitoare, prânzitoare și saloane precum și aranjamente pentru cancelarii și prăvălii cu prețuri moderate.

HALÁSZ P. JÁNOS

atelier pentru bandage chirurgicale

BUDAPEST IX, Üllői u. 5

unde se află cu prețurile cele mai convenabile și brevetate

Suspensorii, bandage pentru burtă, picioare și mâni artificiale, ciorapi de cauciuc, benzi pentru îndreptarea staturii (gradehalter), mașini pentru umblat și sprijinit, precum și tot felul de articole necesare pentru îngrijirea bolnavilor, preparative de fabricație engleză și americană, irigatoare și injectoare. — — —

Grijiți de adresă.

Pentru 16 Cor.

Cele mai noi ceasornice **Electro-Gold**, remontoir de buzunar pentru bărbați renumite în toată lumea, sunt ceasornicele

Norwich, Wacht & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare prețuiește la **100 Cor.** În realitate costă acesta provăzut cu capac cu arc împodobit cu bogate gravuri de mână, mecanism Anker, absolută garanție a durabilității a galvanizării cu aur 14 carate deosebit garanție pe 5 ani numai **16 Cor.** Un lanț elegant potrivit ceasului **6-50 Cor.** Expedează contra ramburs. Neconvenind se restituie banii.

Deposit Central Rudbakin
Wien, Wels III Welsgärberlande 58.

În atenția cumpărătorilor de mobile

le recomand magazinul meu din **Arad, strada Fejsze No 6** unde țin în depozit: **aranjamentele cele mai moderne**, pentru dormitoare, sufragerii și saloane cu prețuri moderate.

Primesc comande în atelier conform cerințelor preliminare și mustrelor ce le servesc publicului. — Condițiile cele mai favorabile.

Cu stimă:

Csatlós András,
măsar și dulgher.

ILUSTRATE

cu motive românești, vederi din Arad ș. a. se pot căpăta la **LIBRĂRIA TRIBUNEI** ÎN ARAD.

Luca K. Alexievits

pregăitor de haine preoțești

NEOPLANTA — UJVIDÉK.

Recomandă atelierul său asortat cu totfelul de recvizite și haine preoțești de îmbrăcat în vremea slujbei în biserică. Pregătește totfelul de icoane sfinte legate frumos cu aur și mătăasă, steprapora ș. a.

Stefan Fekesházy

instituit de văpsitorie de haine și curățătorie chimică
Bistrița, Fótér 17. Lângă Primărie.

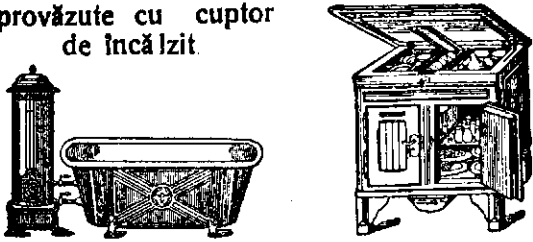
Primește: curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și albituri de pat; perdele și orice lucrări de bransa aceasta cu prețuri foarte ieftine.

Curățire și vopsitorie chimică de totfelul de haine pentru bărbați și femei, pardesii și jachete fără ale desface; apoi materii de mobile, perdele dantele și altele. Execuție promptă. Prețuri foarte moderate.

Dulapuri de gheață, vane de scăldat

provăzute cu cuptor de încălzit.

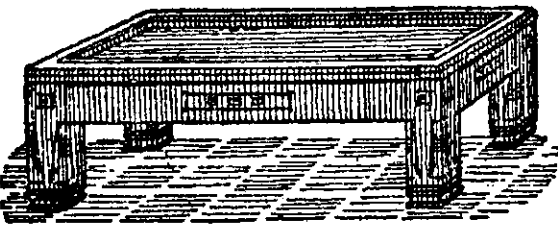
Vane de legănat, de șezut și pentru copii precum și orice articole igienice în execuție solidă se află în asortiment bogat, pelângă prețuri convenabile. Totfelul de lucrări de tinichea pentru clădiri, apaducte cu gaz aerian, instalații electrice.

H. M. WOLLNER, Budapest V.,
Arany János-utca 22/II. (Colțul Bálvány u.)
Telefon 36-63. Catalog gratis și franco.

— Premiata la expoziție cu medalie de aur. —

H. PÁLLÁN succesor Styászni József

prima fabrică ardelenă de billarde și timpărie în
Kölozsvár, Dávid Ferenc-u. 3.

Primește aranjarea completă a cafenelelor. La cerere trimite instalatorul de biliarde și în provincie. — Ține mare asortiment de biliarde noi și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată la 1875. — La dorință face și țîrg de schimb.

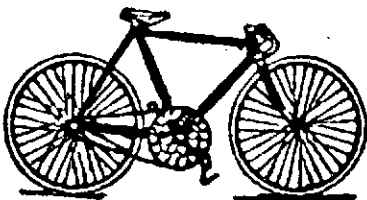
Bicicletele de renume mondial:

THE CHAMPION
și **PREMIER**

cu osie campanilă roată automată (cu frînă liberă) se vând pelângă garanță de 3 și 5 ani cu preț original a fabricii, fără de nici o ridicare de preț în rate lunare de 12 și 15 cor. precum și

— părți alcătuitoare pentru biciclete — ca gumă interioară și exterioară prima calitate, sonerie, lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus. În urma circulației mari unde în toată Austro-Ungaria trimite și în provincii cu preț foarte redus în mare cu preț original de fabrică. —

aranjate se eleptuiesc în această branșă. —
toare în această branșă. —
mașini de cusut, biciclete și părți alcătuitoare
gramofoane și apaducte, Margit-körut 41.
pe lângă prețurile cele mai convenabile, toate gratuit și execuție solidă și punctuală.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milionară din Bpesta 'a 1896.

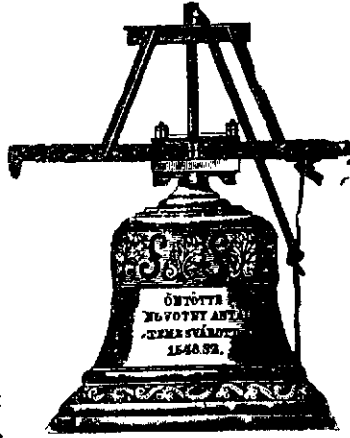
Turnătorie de clopote. — Fabrica de scaune de fer pentru clopote, a lui

ANTONIU NOVOTNY

TIMIȘOARA
- FABRIC.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate cu deosebire **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul în te cu deosebire — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg. este egal în ton cu un clopot de 461 kg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. Prețuri-curante ilustrate gratis.

Institut de pictură bisericească în Sighetul-Maramureșului.

(Templomfestészeti Müintézet, Máramarosszigeten).

Cancelaria: Piața Erzsébet-fótér No. 11, ușa 18.

Ne angajăm pentru pictarea în stil modern și foarte artistic a internelor bisericilor, icoane pe cerime, fresco, icoane pe altar, altare construite de iconostase, auritură, pictarea icoanelor de iconostas, crucifixe, icoane la încrucișarea drumurilor, pictarea icoanelor sfinte și a ori-ce soiuri de icoane bisericești.

Renovăm foarte frumos iconostase și altare vechi, iar pictarea, abducerea cu marmoră și auritura lor o executăm cu cea mai mare artă și cu prețuri convenabile, — parohiilor mai sărace eventual și pe lângă plățirea în rate.

Examinarea bisericilor, măsurarea, înțelegerea mai amănunțită — la fața locului o facem gratis, cu planuri și prospecte servim cu plăcere.

Dipl. de onoare Lovrin 1902.

Medalia de aur Timișoara 1891.

SZUBOTHA SANDOR

pregătitor de odăjdii și adjuturi bisericești.

Intemeiat la 1888

Telefon pentru comit. și oraș 493.

Liferantul excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE

în colțul străzii Lovovics și Jenő főherceg, vis-à-vis de hotelul «Hungaria»

Recomandă magazinul său bogat în atenținea binevoitoare atât a preștelor cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru biserică capele, sau societăți de înmormântare

odăjdii, steaguri, cruci, statue

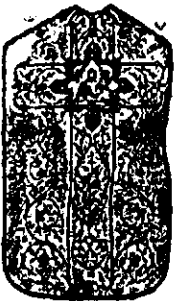
- sau altfel de ajusturi bisericești -

tot astfel marele său asortiment pentru materiale

- necesare la formarea ajustărilor bisericești. —

Pentru liferările mele lau răspunderea.

— Servesc bucuros cu catalog ilustrat. —

UZINĂ ASORTATĂ CU

INSTALAȚII ELECTRICE COMPLETE

Pentru mori, fabrici, ferme, etc.

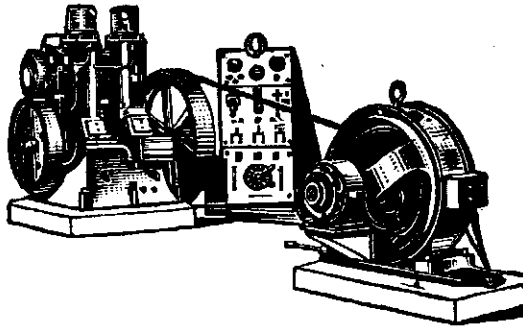
Motoare de olei brut **SWIDERSKI**

Motoare de München ptru benzină, gaz și gaz condensat.

Mașini electrice M. S. W.

Pompe centrifugale și turbine.

Aspiciile inginerilor și prelliminarele de spese le pune bucuros la dispoziție.

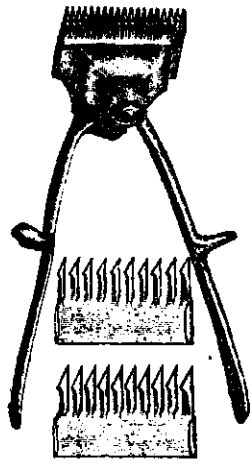

„ELEKTRA”

soc. pe acții pentru edificarea uzinelor electrice
Budapest, VI., Gyár-u. 11/L. Telefon 84-64.

Numai e lipsă

ca să tunzi părul ciasuri întregi cu ajutorul foarfecilor și al piaptănului. *Fiecare econom* poate comanda pe o carte postală pe seama familiei

Mașina de tăiat părul Solingen

pregătită din cel mai bun oțel. Foarfecile mașinilor noastre nichelate sunt ascuțite și ciselate cu mare îngrijire și astfel să și expediază, alăturându-se la o mașină și un piaptăn de tăiat de 5 și 10^m, un feder în rezervă, și olei de uns.

Expedierea se face și cu ramburs, ori trimițându-se banii înainte.

Prețul unei bucăți 6 cor., două bucăți se trimit franco (poșta plătită).

Frații LENGYEL Testvérek
magazin de expediție
KAPOSVÁR. (Somogy m).

Johann Spiler fabricant de cuptoare de lut.

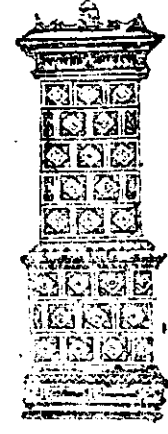
Sibiu — Nagyszeben, Neustiftgasse 2.

Atrage atențiunea on public, că primește pregătirea a ori-ce fel de

cuptoare

descarcare și zidirea vetrelor de fier cu prețuri convenabile și pe lângă serviciu prompt și conștiințios.

Comandele se execută imediat.

INȘTIINȚARE.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public român din loc și jur, că am înființat în **Arad, Józseffőherczeg-ut No 9**, un

nou institut de văpsit, curățire chimică și spălarea albiturilor cu aburi

bine aranjat și corăspunzător cerințelor moderne de azi

Praxa câștigată pe acest teren în capitală și alte orașe mari ale țării, sunt în stare să îndeplinesc toate condițiile celor mai gingașe pretenziuni. Asigur onor. mușterii pelângă serviciul prompt și efeptuirea — cu prețurile cele mai ieftine.

Rog binevoitorul sprijin, al on. public

Cu stimă:

EUGEN JUNCAN.

Comandele din provincie se efeptuiesc prompt.

Eugen Lieblich

fotograf

Sibiu — Nagyszeben — Hermanstadt
Erzsébet. u. No 56 (casa proprie).

== Execută toffelul de icoane artistice. ==

Platinatipie, icoane simple, mici și până la mărime naturală. **Picturi renumite în oleu** în toată mărimea, după orice fotografie mică. **Fotografierea copiilor** executată modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că atelierul acesta în privința mărimii este primul. — Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate fotografia chiar și pe timp ploios.

Prețuri moderate.

Cu deslușiri servesc.

Telefon 557.

Telefon 557.

Profesorii și instructorii de muzică primesc favor — cuvenit. —

Cataloage ilustrate la dorință se trimit gratuit și porto franco. —

Petrof Antal ^{succesor} Wonka József

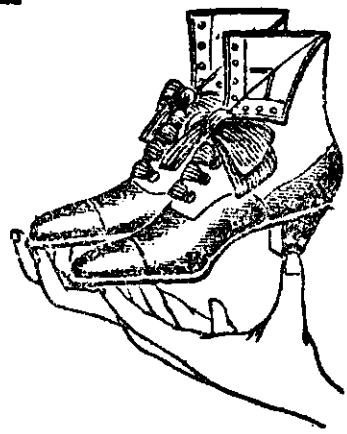
fabrică de plane cesar regale în Timișoara-Josefin, Str. Szilágyi No 13.

Magazin în Hunyadi-ut No 16.

Liferează:

PIANE și PIANINE

efeptuite în stilul cel mai modern și execuție promptă.

FODOR D. József

prăvălie de ghete de primul rang

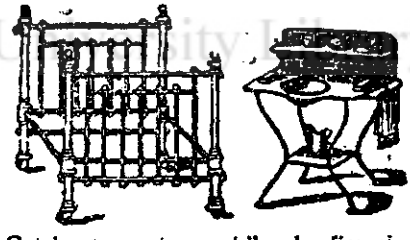
Gyulafehérvár, Novák Ferenc-tér 13.

Se recomandă p. onor. public din loc și jur, pentru pregătirea promptă a toffelul de

ghete

p. domni, dame și copii

precum și **cioboate** pentru domni și copii în execuția cea mai elegantă pelângă prețuri moderate și la ultima modă. — Toffelul de reparaturi se execută repede, trainic și ieftin, precum și toate comandele.

Mobile de fer și aramă

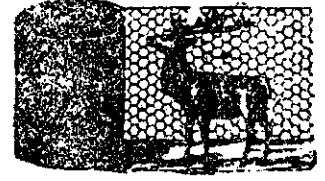
împletituri și garduri

de sirmă

Cataloage pentru mobile de fier și aramă se trimit gratuit și p. franco.

furnisează mai ieftin fabrica lui

Hoffmann & Hicker

Budapesta, VII., Holló-utca No 3. Cataloage de împletituri și garduri de sirmă trimite gratuit.

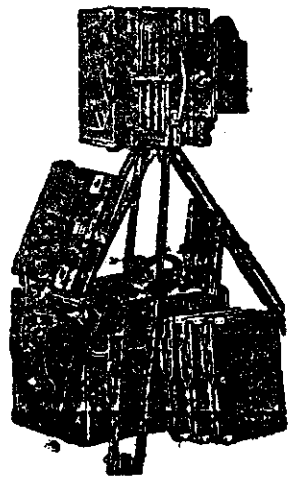
Cel mai ieftin loc de cumpărat

mobiliere p. cafenele, hoteluri și spitale.

IULIUS TEUTSCH

Droguerie „La soare“ în

Brașov, Strada Claustrului 11.

Mare alegere în ceaiuri fine, cele mai bune rumuri, prăgiture pentru ceai, cognac, cafea naturală și prăjită, precum și esențe franțuzești și germane. Parfumerie, articole de toaletă, bandaje, desinfectorii, calii chimice, și văpseli.

Mare depozit în

aparate de fotografiat

și articole necesare.

Cărți ilustrate cu vederi, ș. a.

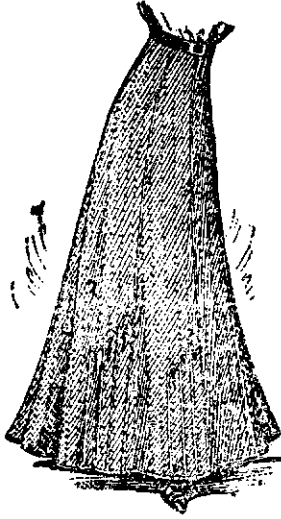

KAUFHAUS M. BRECKNER

Trimitere zilnică
postală, cu ramburs.
Comandele peste
20 coroane se trimit
franco.

Hermannstadt—Sibiu—Nagyszeben.

La cerere se trimit
și mostre.
Comandele se
execută prompt și
cu acurateță.

:: Cea mai mare sursă de cumpărare din loc!

	cam 1000	bluze de dame	dela C. 1'60 până la C. 80'—	
	„ 250	haluturi de dame	„ „ 6'50 „ „ „ 70'—	
	„ 250	poale „ „	„ „ 5'— „ „ „ 95'—	
	„ 200	jupoane „ „	„ „ 2'— „ „ „ 40'—	
	„ 300	șorțuri „ „	„ „ —'80 „ „ „ 6'—	
	„ 60	costume „ „	„ „ 20'— „ „ „ 80'—	
	„ 700	haine de copii	„ „ 1'50 „ „ „ 40'—	
	„ 300	șorțuri de copii	„ „ —'70 „ „ „ 6'—	
	„ 2000	cravate pentru domni	„ „ —'50 „ „ „ 3'—	
	„ 1000	cămăși „ „	„ „ 3'— „ „ „ 6'—	
„ 2000	mănuși „ „	„ „ —'40 „ „ „ 4'—		

CIORAPI

pentru
domni,
dame și
copii,

calitatea cea mai bună
preparați în

fabrica proprie
de croșetaj.

Mărfuri diferite:

cămăși, pantaloni, veste,
jachete, șorțuri, jachete
»GOLF«.

Garantează pentru cele mai bune
ghete pentru domni, dame și copii

Prețurile pentru ghetele de
dame și domni sunt C 9'—
11'— și 13'50.

MARCA »SALAMANDER«.

Calitatea primă C 16'50.

De lux C 20'50.

GHETE DE SPORT.
GHETE DE COPII.
GHETE DE DANS.
GHETE DE GIMN.

Articole de modă

pentru domni și dame.
ALBITURI, BATISTE,
CRAVATE,
BRETTEL ȘI JARTIERE,
CORDOANE,
CHIPIE TOTFELUL.

Pentru copii:

PĂLĂRII, BERETE,
ȘĂPCI ȘI JACHETE.

UMBRELE:

BOA, ȘALURI, PLAID,
COSTUME DE BAIE.

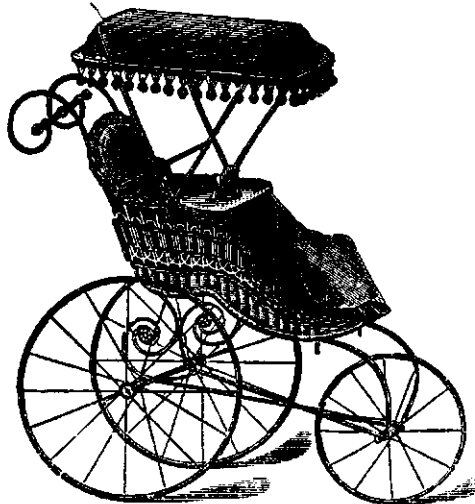
Articole pentru călătorie:

Cofere, corfe, casete necessaire, portmo-
neuri, obiecte de piele diferite, tacâmuri
pentru turiști, sacuri de excursiune,
bastroane.

Articole de toaletă:

Oglinzi, perii, piepteni, săpun și arti-
cole pentru denticure.

Aparate de ras.

Căruțe pentru copii dela C 15—80.
Căruțe pentru sport dela C 12—45.

Mărfuri de galanterie:

Evantaile, rame pentru tablouri, vase,
garnituri de fumat, aprinzătoare, lampe
electrice de buzunar. Bijuterie modernă.

Articole de cadou:

Mărunțișuri, etagere, figuri de teracotă
bastroane de promenadă, jocuri diferite
Tacâmuri de alpaca și argint de al-
paca obiecte de oțel. Articole de lux.

Noutăți diferite.

Mare depozit. —== Cumpărarea nu e obligată. —== Prețuri ieftine.